

22/04/2008
համար 140 Ն

**«ՆԵՐՂՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍԱՏՈՒՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ՝ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ԴՐԱՆՑ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ, ՁԵՎԸ ԵՎ
ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ» ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ 4/03-Ը ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Սույն կանոնակարգում ներառված է ՀՀ ԿԲ խորհրդի
05.05.09թ. թիվ 115-Ն, 08.09.09թ. թիվ 272-Ն, 30.03.10թ. թիվ 55-Ն որոշմամբ կատարված
փոփոխությունները

Հիմք ընդունելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին»
Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 20-րդ հոդվածի «ե» կետը, «Իրավական ակտերի
մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածը և «Արժեթղթերի շուկայի
մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 82-րդ հոդվածը՝ Հայաստանի
Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է .

1. Հաստատել «Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց՝ Կենտրոնական
բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները, դրանց ներկայացման կարգը, ձևը և
ժամկետները» կանոնակարգ 4/03-ը՝ համաձայն հավելվածի (կցվում է):
2. Սույն որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից ուժը կորցրած ճանաչել Հայաստանի
Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2006 թվականի դեկտեմբերի 5-ի
«Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման կանոնադիրքը հաստատելու մասին» թիվ 713 Ն
որոշմամբ հաստատված «Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման կանոնագրքի» 73-րդ, 74-
րդ, 75-րդ, 77-րդ գլուխները:
3. Սույն որոշումն ուժի մեջ է 2008 թվականի հուլիսի 1-ից, բացառությամբ սույն
որոշմամբ հաստատված «Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց՝
Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները, դրանց ներկայացման կարգը,
ձևը և ժամկետները» կանոնակարգ 4/03-ի 3-րդ բաժնի 1-ին և 2-րդ գլուխների և հավելված
1-ի և 2-ի, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2009 թվականի հունվարի 1-ից:

**Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի նախագահի տեղակալ**

Արթուր Ջավադյան

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2008 թվականի ապրիլի 22-ի
թիվ 140 Ն որոշման

**«ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ՝ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ
ԲԱՆԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ԴՐԱՆՑ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ
ԿԱՐԳԸ, ՁԵՎԸ ԵՎ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ»
ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ 4/03-Ը**

**ԲԱԺԻՆ I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ ԵՎ ՀԻՄՆԱԿԱՆ
ՀԱՄԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն կանոնակարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող ներդրումային ընկերությունների և օտարերկրյա ներդրումային ընկերությունների մասնաճյուղերի (այսուհետ՝ ներդրումային ընկերություն) կողմից, ինչպես նաև բանկերի ու վարկային կազմակերպությունների կողմից ներդրումային գործունեության մասով Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ (այսուհետ՝ Կենտրոնական բանկ) ներկայացվող հաշվետվությունների ձևերը, ներկայացման կարգն ու ժամկետները:

ԳԼՈՒԽ 2. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՄԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2. Սույն կանոնակարգում օգտագործված հասկացություններն ունեն հետևյալ նշանակությունը.

1) «Ամսաթիվ»՝ ամսաթիվը, ամիսն ու տարեթիվը (մասնավորապես՝ 01/01/2008թ.):

2) «Հաշվետու տարի»՝ հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակաշրջանը: Ներդրումային ընկերության համար առաջին հաշվետու տարի է համարվում ներդրումային ծառայության մատուցման լիցենզիան ստանալու օրվանից մինչև տվյալ տարվա դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակաշրջանը:

3) «Հաշվետու եռամսյակ»՝ օրացուցային տարվա սկզբից երեք ամիս պարբերականությամբ հաշվարկվող ժամանակաշրջան: Ներդրումային ընկերության համար առաջին հաշվետու եռամսյակ է համարվում ներդրումային ծառայության մատուցման լիցենզիան ստանալու օրվանից մինչև տվյալ եռամսյակի վերջն ընկած ժամանակաշրջանը: Ներդրումային ծառայություններ մատուցող բանկի (վարկային կազմակերպության) համար՝ առաջին հաշվետու եռամսյակ է համարվում ներդրումային ծառայությունների

մատուցման վերաբերյալ Կենտրոնական բանկին տեղեկացմանը հաջորդող 15-րդ օրվանից մինչև տվյալ եռամսյակի վերջն ընկած ժամանակաշրջանը:

4) «**Հաշվետու ամիս**»՝ օրացուցային տարվա սկզբից մեկ ամիս պարբերականությամբ հաշվարկվող ժամանակաշրջան: Ներդրումային ընկերության համար (տվյալ լիցենզիայի մասով) առաջին հաշվետու ամիս է համարվում տվյալ ներդրումային ծառայության մատուցման լիցենզիան ստանալու օրվանից մինչև տվյալ ամսվա վերջն ընկած ժամանակաշրջանը: Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձ համարվող բանկի (վարկային կազմակերպության) համար՝ առաջին հաշվետու ամիս է համարվում ներդրումային ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ Կենտրոնական բանկին տեղեկացմանը հաջորդող 15-րդ օրվանից մինչև տվյալ ամսվա վերջն ընկած ժամանակաշրջանը:

5) «**Հաշվետու շաբաթ**»՝ օրացուցային տարվա սկզբից մեկ շաբաթ պարբերականությամբ հաշվարկվող ժամանակաշրջան: Ներդրումային ընկերության համար (տվյալ լիցենզիայի մասով) առաջին հաշվետու շաբաթ է համարվում տվյալ ներդրումային ծառայության մատուցման լիցենզիան ստանալու օրվանից մինչև տվյալ շաբաթվա վերջն ընկած ժամանակաշրջանը: Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձ համարվող բանկի (վարկային կազմակերպության) համար առաջին հաշվետու շաբաթ է համարվում ներդրումային ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ Կենտրոնական բանկին տեղեկացմանը հաջորդող 15-րդ օրվանից մինչև տվյալ շաբաթվա վերջն ընկած ժամանակաշրջանը:

6) «**Հաշվետու օր**»՝ յուրաքանչյուր օր, որի ընթացքում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձն իրականացրել է գործունեություն:

7) «**Հաշվետու ժամանակաշրջան**»՝ հաշվետու օր, հաշվետու շաբաթ, հաշվետու ամիս, հաշվետու եռամսյակ կամ հաշվետու տարի:

8) «**Ռեզիդենտ**»/«**ոչ ռեզիդենտ**»՝ ըստ Կենտրոնական բանկի նախագահի 2007 թվականի հունվարի 11-ի «Հայաստանի Հանրապետության դրամավարկային և ֆինանսական վիճակագրության ձեռնարկը հաստատելու մասին» թիվ 1/12Ա որոշմամբ հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության դրամավարկային և ֆինանսական վիճակագրության ձեռնարկով» սահմանված նշանակության:

9) «**Ֆորվարդ գործարք կամ ֆորվարդ**»՝ կարգավորվող շուկայից դուրս կնքվող համաձայնություն ակտիվի (արժույթ, արժեթուղթ կամ այլ ակտիվ) ապագա գնման կամ վաճառքի վերաբերյալ՝ նախապես սահմանված գնով և չստանդարտացված պայմաններով, որի դեպքում կողմերը ստանձնում են գործարքի վերջնահաշվարկի իրականացման պարտավորություն: Կախված ֆորվարդի (ֆորվարդ գործարքի) հիմքում ընկած ակտիվի տեսակից՝ ֆորվարդը (ֆորվարդ գործարքը) համարվում է արժույթային ֆորվարդ, արժեթղթերով ֆորվարդ կամ այլ ակտիվներով ֆորվարդ:

10) «**Ֆյուչերս գործարք կամ ֆյուչերս**»՝ կարգավորվող շուկայում կնքվող համաձայնություն ակտիվի (արժույթ, արժեթուղթ կամ այլ ակտիվ) ապագա գնման կամ վաճառքի վերաբերյալ՝ նախապես սահմանված գնով և այլ ստանդարտացված

11) «Օպցիոն գործարք կամ օպցիոն»՝ համաձայնություն, որով մի կողմը (օպցիոնի գնորդը) իրավունք է ձեռք բերում վաճառել (գնել) որոշակի բազիսային ակտիվ (արժույթ, արժեթուղթ կամ այլ ակտիվ) պայմանագրում նշված ժամկետում և գնով, իսկ մյուս կողմը (օպցիոնի վաճառող) պարտավորություն է ստանձնում գնել (վաճառել) այդ ակտիվը (արժույթ, արժեթուղթ կամ այլ ակտիվ): Կախված օպցիոնի հիմքում ընկած ակտիվի տեսակից՝ օպցիոնը համարվում է արժութային օպցիոն, արժեթղթերով օպցիոն կամ այլ ակտիվներով օպցիոն:

12) «Սվոփ գործարք կամ սվոփ»՝

ա. Արժութային սվոփը համաձայնություն է, որը նախատեսում է պայմանագրով սահմանված փոխարժեքով (սփոթ փոխարժեք) երկու արժույթների փոխանակում (առք/վաճառք)՝ այդ արժույթները պայմանագրով սահմանված ժամկետում և փոխարժեքով (ֆորվարդ փոխարժեք) հետ փոխանակելու (վաճառք/առք), ինչպես նաև *պայմանագրով նախապես սահմանված* տոկոսագումարներ փոխանակելու պայմանով: Սվոփի այս տեսակի դեպքում կարող են փոխանակվել ֆիքսված տոկոսադրույքը լողացող տոկոսադրույքի հետ, ինչպես նաև 2 տարբեր լողացող տոկոսադրույքները:

բ. Փոխարժեքային սվոփը արժութային սվոփի պարզ տեսակ է, որը նախատեսում է պայմանագրով սահմանված փոխարժեքով (սփոթ փոխարժեք) երկու արժույթների փոխանակում (առք/վաճառք)՝ այդ արժույթները պայմանագրով սահմանված ժամկետում և փոխարժեքով (ֆորվարդ փոխարժեք) հետ փոխանակելու (վաճառք/առք) պայմանով:

գ. Տոկոսադրույքային սվոփը համաձայնություն է, որը նախատեսում է տոկոսային վճարումների տեսքով դրամական հոսքերի փոխանակում: Տոկոսադրույքային սվոփի պարագայում հիմքում ընկած դրամական միջոցները չեն փոխանակվում, այլ փոխանակվում են միայն այդ դրամական միջոցների նկատմամբ հաշվարկված տոկոսային վճարումները: Սվոփի այս տեսակի դեպքում կարող են փոխանակվել ֆիքսված տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսագումարները լողացող տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսագումարների հետ, ինչպես նաև 2 տարբեր լողացող տոկոսադրույքներով հաշվարկված տոկոսագումարները:

13) «Պետական արժեթղթեր»՝ Հայաստանի Հանրապետության, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կամ Հայաստանի Հանրապետության տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից թողարկված արժեթղթեր:

14) «Հասցեական գործարք» կարգավորվող շուկայի օպերատորի կողմից կազմակերպված շուկաներում առևտրի մասնակիցների կողմից իրենց հայտնի այլ առևտրի մասնակիցներին ուղղված առաջարկների (հայտերի) հիման վրա կնքվող գործարքներ:

15) «Կանոնակարգ 4/02» Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2008 թվականի փետրվարի 12-ի «Ներդրումային ընկերությունների հիմնական տնտեսական նորմատիվները, դրանց սահմանաչափերը, հաշվարկման կարգը, հաշվարկում մասնակցող տարրերի կազմը, սահմանված տնտեսական նորմատիվների խախտումների չափը» կանոնակարգ 4/02-ը հաստատելու մասին» թիվ 44Ն որոշմամբ հաստատված «Ներդրումային ընկերությունների հիմնական տնտեսական նորմատիվները, դրանց սահմանաչափերը, հաշվարկման կարգը, հաշվարկում մասնակցող տարրերի կազմը, սահմանված տնտեսական նորմատիվների խախտումների չափը» կանոնակարգ 4/02:

3. Սույն կանոնակարգում օգտագործված այլ հասկացություններն ունեն «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում կիրառվող նշանակությունը:

ԲԱԺԻՆ II. ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

ԳԼՈՒԽ 1. ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ԿՈՂՄԻՑ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

4. Ներդրումային ընկերությունները Կենտրոնական բանկ են ներկայացնում հետևյալ հաշվետվությունները՝ նշված պարբերականությամբ.

Հաշվետվության թիվը	Հաշվետվության անվանումը	Ներկայացման հաճախականությունը
1	2	3
1.	Հաշվեկշիռ	ամսական, տարեկան
2.	Հաշվետվություն եկամուտների և ծախսերի վերաբերյալ	ամսական, տարեկան
3.	Ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և Ն 1 նորմատիվների վերաբերյալ	ամսական, սույն կանոնակարգի 20.1 կետում սահմանված ժամկետում
4.	Հաշվետվություն կանոնադրական կապիտալի ձևավորման կամ փոփոխության վերաբերյալ	կանոնադրական կապիտալի ձևավորման և յուրաքանչյուր

		փոփոխությունն ղեկարում
5.	Հաշվետվություն նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի փոփոխության վերաբերյալ	ամսական
6.	Արժեթղթերով կնքված գործարքների վերաբերյալ	օրական
7.	Հաշվետվություն արժեթղթերի փաթեթի կառավարման վերաբերյալ	ամսական
8.	Հաշվետվություն արժեթղթերի փաթեթի կառուցվածքի վերաբերյալ	ամսական
9.	Հաշվետվություն արժեթղթերի տեղաբաշխման վերաբերյալ	ամսական
10.	Հաշվետվություն պահառության վերցված ոչ պետական արժեթղթերի վերաբերյալ	ամսական
11.	Հաշվետվություն արտարժույթի առքուվաճառքի գործառնությունների վերաբերյալ	օրական
12.	Հաշվետվություն արտարժույթային դիրքերի վերաբերյալ	շաբաթական
13.	Հաշվետվություն սուկուսային գործիքների ռիսկերի վերաբերյալ	ամսական
14.	Հաշվետվություն բաժնային արժեթղթերի ռիսկերի վերաբերյալ	ամսական
15.	Հաշվետվություն արժեթղթերով գործարքների կոնցենտրացիայի ռիսկի վերաբերյալ	ամսական
16.	Հաշվետվություն գործընկերոջ վարկային ռիսկի վերաբերյալ	ամսական
17.	Հաշվետվություն թողարկողների արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարման վերաբերյալ	եռամսյակային
18.	Հաշվետվություն պահառության վերցված պետական արժեթղթերի վերաբերյալ	շաբաթական
19.	Հաշվետվություն տարեկան պետական տուրքի և ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակի օգտին վճարված պարտադիր վճարների վերաբերյալ	տարեկան

5. Սույն կանոնակարգի 4-րդ կետով սահմանված Թիվ 6, 7, 8, 9, 10 և 11, 18 հաշվետվությունները ներկայացվում են՝ կախված մատուցվող ներդրումային ծառայության կամ ոչ հիմնական ծառայության տեսակից, մասնավորապես՝

1) Թիվ 6 հաշվետվական ձևը ներկայացվում է «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 25-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ և (կամ) 4-րդ կետերով սահմանված ներդրումային ծառայության մատուցման դեպքում,

2) Թիվ 7 հաշվետվական ձևը ներկայացվում է «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 25-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետով սահմանված ներդրումային ծառայության մատուցման դեպքում,

3) Թիվ 9 հաշվետվական ձևը ներկայացվում է «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 25-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետով սահմանված ներդրումային ծառայության մատուցման դեպքում,

4) Թիվ 10 և 18 հաշվետվական ձևերը ներկայացվում են «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին կետով սահմանված ոչ հիմնական ծառայության մատուցման դեպքում,

5) Թիվ 11 հաշվետվական ձևը ներկայացվում է «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 26-րդ հոդվածի 5-րդ կետով սահմանված ոչ հիմնական ծառայության մատուցման դեպքում:»:

5.1. Սույն կանոնակարգի 4-րդ կետով սահմանված Թիվ 17-րդ հաշվետվությունը ներկայացվում է, եթե ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձը թողարկողներին մատուցում է ռեեստրի վարման ծառայություններ:

6. Այն ներդրումային ընկերությունները, որոնք իրավունք ունեն իրականացնել վարկային կազմակերպության գործունեություն, բացի սույն կանոնակարգի 4-րդ կետով սահմանված հաշվետվություններից ներկայացնում են նաև Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2005 թվականի մարտի 3-ի ««Վարկային կազմակերպությունների հաշվետվությունները, դրանց ներկայացումը և հրապարակումը» կանոնակարգ 15-ը նոր խմբագրությամբ հաստատելու մասին» թիվ 93Ն որոշմամբ հաստատված կանոնակարգ 15-ի 2-րդ կամ 3-րդ կետով սահմանված Թիվ 3, 6, 9, 12, 13, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 28 հաշվետվությունները, ընդ որում՝ Թիվ 24 հաշվետվությունը ներկայացվում է՝ հաշվի առնելով այդ կանոնակարգի 3-րդ կետը:

7. Վարկային կազմակերպությունները, որոնք մատուցում են ներդրումային ծառայություններ, բացի Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2005 թվականի մարտի 3-ի ««Վարկային կազմակերպությունների հաշվետվությունները, դրանց ներկայացումը և հրապարակումը» կանոնակարգ 15-ը նոր խմբագրությամբ հաստատելու մասին» թիվ 93Ն որոշմամբ հաստատված կանոնակարգ 15-ի 2-րդ կամ 3-րդ կետով սահմանված հաշվետվություններից, Կենտրոնական բանկ են ներկայացնում սույն կանոնակարգի 4-րդ կետով սահմանված Թիվ 6, 7, 8, 9, 10, 15 և (կամ) 16 հաշվետվությունները՝ հաշվի առնելով սույն կանոնակարգի 5-րդ կետի պահանջները:

8. Բանկերը, որոնք մատուցում են ներդրումային ծառայություններ, բացի Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2008 թվականի փետրվարի 26-ի ««Բանկերի հաշվետվությունները, դրանց ներկայացումը և հրապարակումը» կանոնակարգ 3-ը հաստատելու մասին» թիվ 50Ն որոշմամբ հաստատված կանոնակարգ 3-ի 2-րդ կետով սահմանված հաշվետվություններից, ներկայացնում են սույն կանոնակարգի 4-րդ կետով սահմանված Թիվ 6, 7, 8, 9, 10, 17 և (կամ) 18 հաշվետվությունները՝ հաշվի առնելով սույն կանոնակարգի 5-րդ կետի պահանջները:

ԳԼՈՒԽ 2. ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱԳՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ: ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԼՐԱՑՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ

9. Սույն կանոնակարգի 4-րդ կետով սահմանված հաշվետվությունները Կենտրոնական բանկ են ներկայացվում ՍԻ-ԲԻ-ԷՅ-ներ համակարգի միջոցով՝ Կենտրոնական բանկի կողմից ուղարկված պաշտպանված օրինակելի նմուշին (ֆայլին) համապատասխան, որոնց ձևերը սահմանված են սույն կանոնակարգի ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1 - ՀԱՎԵԼՎԱԾ 16-ով: ՍԻ-ԲԻ-ԷՅ-ներ համակարգին միացված չլինելու դեպքում

հաշվետվության էլեկտրոնային տարբերակը Կենտրոնական բանկ է ներկայացվում ինտերնետով՝ հաշվետվությունների ընդունման համակարգով: Այդ համակարգերի խափանման դեպքում հաշվետվությունները ներկայացվում են մագնիսական կամ էլեկտրոնային կրիչներով՝ կից ներկայացնելով խափանման վերաբերյալ գրություն:

10. Ներդրումային ընկերությունները, որոնք իրավունք ունեն իրականացնել վարկային կազմակերպության գործունեություն, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2005 թվականի մարտի 3-ի «Վարկային կազմակերպությունների հաշվետվությունները, դրանց ներկայացումը և հրապարակումը» կանոնակարգ 15-ը նոր խմբագրությամբ հաստատելու մասին» թիվ 93Ն որոշմամբ հաստատված կանոնակարգ 15-ով սահմանված հաշվետվությունները Կենտրոնական բանկ են ներկայացնում «Վարկային կազմակերպությունների հաշվետվությունները, դրանց ներկայացումը և հրապարակումը» կանոնակարգ 15-ը նոր խմբագրությամբ հաստատելու մասին» թիվ 93Ն որոշմամբ հաստատված կանոնակարգ 15-ով սահմանված ժամկետներում և լրացման կարգին համաձայն:

11. Վարկային կազմակերպությունները և բանկերը սույն կանոնակարգով սահմանված՝ իրենց կողմից ներկայացման ենթակա հաշվետվությունները ներկայացնում են սույն կանոնակարգում սահմանված ժամկետներում և կարգով:

12. Հաշվետվությունների անվանումները պետք է կողավորվեն:

13. Հաշվետվության անվանման կողմ ունի հետևյալ կառուցվածքը:

Ներդրումային ծառայություններ մատուցող կողմ	անձի	հաշվետվության համարը	կետ	հապավումը
XXXXX	-	XXXX	.	Xls

14. «Հաշվետվության համարը» սյունակում լրացվող հաշվետվության համարի առաջին երկու նիշերը բնութագրում են ընկերության կողմից մատուցվող ֆինանսական ծառայությունները՝ ներդրումային ընկերության համար՝ NY, ներդրումային ծառայություններ մատուցելու իրավունք ունեցող բանկերի համար՝ NB, ներդրումային ծառայություններ մատուցելու իրավունք ունեցող վարկային կազմակերպությունների համար՝ NV, իսկ 3-4-րդ նիշերը՝ հաշվետվության հերթական համարը: Կողավորման նշված կարգի պահպանումը պարտադիր է:

15. Շաբաթական, ամսական, եռամսյակային և տարեկան հաշվետվություններում «Ամսաթիվը....թ.-ից մինչև թ.» լրացվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին և վերջին օրվա ամսաթվերը: Ընդ որում՝ հաշվետվությունները կազմելիս մեկ տարին պետք է հասկանալ 365 կամ 366 օր, այսինքն՝ օրացուցային օրերի քանակը:

16. Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի կողմից Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները պետք է

17. Օրական հաշվետվությունները ներկայացվում են յուրաքանչյուր աշխատանքային օր մինչև ժամը 17:00, որում ներառվում են տվյալ օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 16:00-ից մինչև տվյալ օրվա ժամը 16:00-ը կնքված գործարքների (կատարված գործառնությունների) վերաբերյալ տեղեկությունները, եթե սույն կանոնակարգով հաշվետվության կոնկրետ ձևի համար այլ բան սահմանված չէ: Ընդ որում, եթե օրական հաշվետվություններում ներառվող տեղեկություններում նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատ որևէ փոփոխություն տեղի չի ունեցել, ապա հաշվետվությունները ներկայացվում են միայն նշելով ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի անվանումը և հաշվետվության ներկայացման ամսաթիվը՝ առանց լրացնելու աղյուսակի համապատասխան սյունակները (բացառությամբ Թիվ 6 հաշվետվության 3-րդ աղյուսակի, որում լրացվում են տվյալ պահին առկա տվյալները):

18. Շաբաթական հաշվետվությունները ներկայացվում են մինչև հաշվետու շաբաթվան հաջորդող երկրորդ աշխատանքային օրը (ներառյալ):

19. Ամսական և եռամսյակային հաշվետվությունները ներկայացվում են մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող ամսվա 7-րդ աշխատանքային օրը (ներառյալ):

20. Տարեկան հաշվետվությունների ներկայացման ժամկետը սահմանվում է մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող տարվա հունվարի 30-ը (ներառյալ), բացառությամբ թիվ 19 հաշվետվության, որը ներկայացվում է մինչև տարեկան պետական տուրքի վճարման՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված վերջնաժամկետին հաջորդող 10-րդ աշխատանքային օրը (ներառյալ):

20.1. Անկախ այն հանգամանքից 39.3-րդ կետում սահմանված դեպքերն ի հայտ են եկել, թե ոչ, սույն աղյուսակը պարտադիր ներկայացման է ենթակա ամսական կտրվածքով:

21. Թիվ 4 հաշվետվությունը ներկայացվում է մինչև յուրաքանչյուր փոփոխությունն ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող 6-րդ աշխատանքային օրը: Նոր ստեղծվող ներդրումային ընկերությունների համար սույն հաշվետվական ձևը ներկայացվում է մինչև ներդրումային ընկերության գրանցման և լիցենզավորման մասին որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող 6-րդ աշխատանքային օրը:

22. Եթե սույն կանոնակարգի 4-րդ կետով պահանջվում է տվյալ հաշվետվությունը ներկայացնել և՛ ամսական, և՛ տարեկան պարբերականությամբ, ապա դեկտեմբեր ամսվա ամսական հաշվետվությունը չի ներկայացվում, ներկայացվում է միայն տարեկան հաշվետվությունը:

23. Եթե հաշվետվության ներկայացման ժամկետի վերջին օրը համընկնում է ոչ աշխատանքային օրվա հետ, ապա հաշվետվության ներկայացման ժամկետի ավարտի օր է համարվում այդ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

24. Սույն կանոնակարգով սահմանված ժամկետներից հետո ներկայացվող, սույն կանոնակարգով սահմանված ճշգրտված հաշվետվությունները ներկայացվում են էլեկտրոնային տարբերակով՝ սույն

9-րդ կետի համաձայն: Ընդ որում, միևնույն հաշվետու ժամանակաշրջանի համար մի քանի ճշգրտված հաշվետվությունների ներկայացման դեպքում հավաստի է համարվում ներկայացված վերջին ճշգրտված հաշվետվությունը:

25. ~~Սույն կանոնակարգի 9-24-րդ կետերով սահմանվածից բացի այլ կերպ ներկայացված հաշվետվությունը համարվում է չներկայացված: (ուժը կորցրել է 05.05.09թ. թիվ 115-Ն որոշմամբ)~~

26. Հաշվետվության էլեկտրոնային տարբերակը պետք է հնարավոր լինի ընթերցել էլեկտրոնային ֆորմատով, չպետք է լրացվի «յունիկոդ»-ով, երկու լրացված տողերի միջև ամբողջությամբ դատարկ տողեր չպետք է լինեն, և այն պետք է գերծ լինի ծրագրային կամ այլ տեխնիկական թերությունից: Սույն կետի պահանջը չի տարածվում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի վրա, եթե հաշվետվության էլեկտրոնային տարբերակի ծրագրային կամ այլ տեխնիկական թերությունն առկա է Կենտրոնական բանկի կողմից տրամադրված ֆայլերում:

27. Հաշվետվությունները լրացնելիս ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների անունները, վերջիններիս վերաբերող այլ տեղեկատվությունը պետք է ներկայացնել առանց չակերտների, միայն հայերեն տառերով (տառատեսակ՝ Թայմզ Արմենիան): Բացառություն են կազմում բանկերի Սվիֆտ կոդերը, Տելեքս համարները, արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագրերը, արժույթի ISO և այլ կոդերը:

28. Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվություններում պարունակվող տեղեկությունները պետք է լինեն արժանահավատ և ամբողջական, բավարարեն «Հաշվապահական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 10-րդ հոդվածի «է» կետով սահմանված պահանջներին:

ԳԼՈՒԽ 3. ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ԱՆՁԻՑ ՏԵՂԵԿԱՆՔՆԵՐ, ԲԱՑԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԱՅԼ ՓԱՏՍԱԹՂԹԵՐ ՊԱՀԱՆՁԵԼՈՒ ԵՎ ՆՐԱ ԿՈՂՄԻՑ ԴՐԱՆՔ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

29. Կենտրոնական բանկն իրավունք ունի ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձից, վերջինիս պաշտոնատար անձանցից ծանուցմամբ պահանջել նրա կողմից իրականացվող ներդրումային ծառայությունների մատուցման գործունեության վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկանքներ, բացատրություններ և/կամ այլ փաստաթղթեր:

30. Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձին ծանուցում կարող է տրվել թղթային եղանակով, հեռախոսագրի, Կենտրոնական բանկի պաշտոնական էլեկտրոնային փոստի, Սի-Բի-Էյ-նեթ համակարգի միջոցով կամ կապի՝ սահմանված այլ պահուստային միջոցներով, ընդ որում՝ թղթային եղանակով ծանուցման փաստաթուղթը ստորագրվում է Կենտրոնական բանկի ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց վերահսկողության համար պատասխանատու ստորաբաժանման ղեկավարի կամ ղեկավարի տեղակալի կողմից:

31. Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձը կամ նրա պաշտոնատար անձը պարտավոր են պահանջվող լրացուցիչ

տեղեկանքները, բացատրությունները և (կամ) այլ փաստաթղթերը Կենտրոնական բանկ ներկայացնել սույն կանոնակարգի 30-րդ կետում նշված ծանուցումը ստանալու պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե Կենտրոնական բանկի կողմից ներկայացման ավելի երկար ժամկետ սահմանված չէ:

32. Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձը պահանջվող լրացուցիչ տեղեկանքները, բացատրությունները և/կամ փաստաթղթերը ներկայացնում է թղթային եղանակով կամ Սի-Բի-Էյ-նեթ համակարգի միջոցով: Սի-Բի-Էյ-նեթ համակարգին միացված չլինելու դեպքում դրանք ներկայացվում են ինտերնետով՝ հաշվետվությունների ընդունման համակարգով: Այդ համակարգերի խափանման դեպքում թղթային եղանակով չներկայացնելու դեպքում հաշվետվությունները ներկայացվում են մագնիսական կամ էլեկտրոնային կրիչներով՝ կից ներկայացնելով խափանման վերաբերյալ գրություն: Սույն կետով նախատեսված փաստաթղթերը պետք է պարունակեն թվային հավաստագրեր, եթե դրանք չեն ուղարկվում Սի-Բի-Էյ-նեթ համակարգի միջոցով:

33. Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի լիազոր ներկայացուցիչը կարող է հրավիրվել Կենտրոնական բանկի ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց վերահսկողության համար պատասխանատու ստորաբաժանում՝ հաշվետվությունների վերաբերյալ պարզաբանումներ ու մեկնաբանումներ տալու համար:

ԲԱԺԻՆ III. ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

ԳԼՈՒԽ 1. ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ ԹԻՎ 1 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

34. Թիվ 1 հաշվետվությունը լրացնելիս ներդրումային ընկերության կողմից ինքնուրույն բացված հաշիվները Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվություններում չեն արտացոլվում որպես առանձին հաշիվ: Սույն հաշվետվության համաձայն արտարժույթի առաջին խմբի մեջ մտնում են հատուկ փոխառության իրավունքը (այսուհետ՝ ՄԳՌ-), ՄԳՌ-ի զամբյուղի մեջ մտնող արտարժույթները, շվեյցարական ֆրանկը, կանադական դոլարը, շվեդական կրոնը, դանիական կրոնը, ավստրալիական դոլարը և բանկային ոսկին: ՄԳՌ-ի զամբյուղի մեջ մտնում են ԱՄՆ-ի դոլարը, եվրոն, ճապոնական իենը և անգլիական ֆունտ ստեռլինգը: Արտարժույթի երկրորդ խմբի մեջ մտնում են այլ արտարժույթները: Ընդ որում՝ սույն հաշվետվությունը լրացվում է հազար դրամներով:

ԳԼՈՒԽ 2. ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 2 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

35. Թիվ 2 հաշվետվությունը լրացվում է աճողական տվյալներով՝ տարեսկզբից ստացված տոկոսային և ոչ տոկոսային եկամուտների,

36. Առանձին տողերի տարանջատումն ըստ ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների՝ կատարվում է եկամուտների ստացման աղբյուրի տեսանկյունից: Օրինակ՝ ոչ ռեզիդենտին ռեզիդենտի կողմից թողարկված արժեթղթի վաճառքից ստացված եկամուտը պետք է արտացոլվի «Արժեթղթերի վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ» տողի «ոչ ռեզիդենտ» ենթատողում:

37. «Սպասարկող անձնակազմ» տողում գրվում է ներդրումային ընկերության բուն գործունեության հետ չառնչվող աշխատակիցների քանակը (մասնավորապես՝ վարորդ, հավաքարար, պահակ, անվտանգության աշխատող, գործավար և այլն):

ԳԼՈՒԽ 3. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 3 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

38. Թիվ 3 հաշվետվությունում ներկայացվում են ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի ու ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև սահմանային հարաբերակցության՝ Ն1 նորմատիվների վերաբերյալ տեղեկությունները, որոնք հաշվարկվում են Կանոնակարգ 4/02-ով սահմանված կարգով: Այն օրերին, երբ ներդրումային ընկերության հաշվեկշիռը փոփոխություն չի կրել (ներառյալ ոչ աշխատանքային օրերը), սույն հաշվետվությունում լրացվում են նախորդ օրվա տվյալները: Եթե ներդրումային ընկերությունը Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն և ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությամբ նախատեսված լինելու դեպքում ձևավորել է պահուստներ, ապա տվյալ պահուստների մեծությունը նույնպես լրացվում է սույն հաշվետվությունում:

39. Թիվ 3 հաշվետվությունը բաղկացած է 14 աղյուսակից, որոնք լրացվում են սույն կանոնակարգի 39.1-ից 39.28.-րդ կետերի համաձայն:

39.1. **1-ին աղյուսակում** ներկայացվում և ամփոփվում են հիմնական տնտեսական նորմատիվների հաշվարկին մասնակցող ամսվա միջին օրական ցուցանիշներն ու տնտեսական նորմատիվների փաստացի մեծությունները՝ հաշվարկված համաձայն Կանոնակարգ 4/02-ի: 1-ին աղյուսակի 1-ից 5-րդ սյունակներում ամփոփվում են, համապատասխանաբար, ընդհանուր կապիտալի, վարկային ռիսկի, արտարժույթային ռիսկի, տոկոսադրույքի ռիսկի, բաժնային արժեթղթերի գնային ռիսկի նորմատիվային ամսվա միջին օրական մեծությունները, իսկ 6-րդ սյունակում՝ գործառնական ռիսկի նորմատիվային մեծությունը: 2-րդ սյունակի վարկային ռիսկի հաշվարկն իրականացվում է սույն հաշվետվության 3, 4, 5, 6, 7 աղյուսակների համաձայն: 3-րդ սյունակի արտարժույթային ռիսկի հաշվարկն իրականացվում է 8-րդ և 9-րդ աղյուսակների համաձայն, 4-րդ սյունակի տոկոսադրույքի ռիսկի հաշվարկն իրականացվում է 11-րդ և 12-րդ սյունակների համաձայն, 5-րդ սյունակի բաժնային արժեթղթերի գնային ռիսկի հաշվարկն իրականացվում է 13-րդ աղյուսակի համաձայն, իսկ 6-րդ սյունակի գործառնական ռիսկի հաշվարկը՝ 14-րդ աղյուսակի համաձայն:

39.2. **2-րդ աղյուսակում** ներկայացվում են ըստ ամսվա բոլոր օրերի ընդհանուր կապիտալի հաշվեկշռային և նորմատիվային մեծությունները, ինչպես նաև նորմատիվային կապիտալի հաշվարկի համար Կանոնակարգ 4/02-ով նախատեսված անհրաժեշտ նվազեցումները, ընդ որում՝ այս նվազեցումները լրացվում են բացարձակ արժեքով:

39.3. Սույն կետը կգործի 01.04.11թ.-ից

39.4. Սույն կետը կգործի 01.04.11թ.-ից

39.5. **3-րդ աղյուսակում** ներկայացվում են վարկային ռիսկի հաշվարկը՝ ըստ օրերի: Ընդ որում՝ 3-րդ աղյուսակում չեն ներկայացվում այն ակտիվները, որոնց վրա տարածվում է վարկային ռիսկի զսպման մեխանիզմը (այսուհետ՝ ՎՌ-ՁՄ): 3-րդ աղյուսակի 1-ին, 3-րդ, 5-րդ, 7-րդ, 9-րդ և 11-րդ սյունակներում լրացվում են ըստ ռիսկի կշիռների խմբավորված ակտիվների հանրագումարները՝ հազար դրամներով, իսկ 2-րդ, 4-րդ, 6-րդ, 8-րդ, 10-րդ և 12-րդ սյունակներում՝ համապատասխան ռիսկի կշիռ ունեցող ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստների մեծությունները՝ հազար դրամներով: 13-րդ սյունակում ամփոփվում է այն ակտիվների գծով վարկային ռիսկը, որոնց վրա չի տարածվում ՎՌ-ՁՄ-ն:

39.6. **4-րդ աղյուսակում** լրացվում է ՎՌ-ՁՄ ենթակա ակտիվների գծով վարկային ռիսկի հաշվարկն՝ ըստ օրերի: Ընդ որում՝ 4-րդ աղյուսակում ներկայացվում են այն ակտիվները, որոնց մեծությունը, համաձայն Կանոնակարգ 4/02-ի, չի ճշգրտվում արժեքի տատանման գործակիցներով:

39.7. Թիվ 3 հաշվետվության 4-րդ աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման հրահանգին համապատասխան.

- 1) **«ՎՌ-ՁՄ ենթակա ակտիվների ընդհանուր գումարը»** սյունակում լրացվում է ՎՌ-ՁՄ-ի ենթակա ակտիվների ընդհանուր գումարը՝ հազար դրամներով:
- 2) **«Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ»** սյունակում լրացվում է ՎՌ-ՁՄ ենթակա ակտիվների գծով ձևավորված հնարավոր կորուստների պահուստի մեծությունը՝ բացարձակ արժեքով (հազար դրամներով):
- 3) **«Ակտիվների մեծությունը, որոնց ռիսկի կշիռը ՎՌ-ՁՄ կիրառման արդյունքում փոխվել է»** սյունակում լրացվում է ՎՌ-ՁՄ ենթակա ակտիվների այն մեծությունը՝ հազար դրամներով, որոնց ռիսկի կշիռը ՎՌ-ՁՄ կիրառման արդյունքում փոխվել է:
- 4) **«ՎՌ-ՁՄ կիրառման արդյունքում վարկային ռիսկի փոփոխությունը»** սյունակում լրացվում է ՎՌ-ՁՄ կիրառման արդյունքում վարկային ռիսկի փոփոխությունը:
- 5) **«5-ից 10-րդ»** սյունակներում լրացվում են ակտիվների մեծությունները (հազար դրամներով)՝ ըստ ռիսկի կշիռների՝ համապատասխան հնարավոր կորուստների պահուստի չափով նվազեցնելուց հետո: Ընդ որում, ակտիվի ապահովված մասն արտացոլվում է ապահովվածության (կամ ապահովվածություն տրամադրող անձի)

Ենթադրենք, փոխառության մեծությունը 100 դրամ է, ենթադրենք պահուստը՝ 10 դրամ, փոխառուի ռիսկի կշիռը՝ 100 տոկոս: Փոխառության գծով առկա է ֆինանսական գրավ, որի ճշգրտված արժեքը 60 դրամ է: Ֆինանսական գրավի ռիսկի կշիռը 50 տոկոս է: Այս օրինակում փոխառության հաշվեկշռային արժեքն արտացոլվում է 1-ին սյունակում 100 դրամի չափով, պահուստը 10 դրամ է, որն արտացոլվում է 2-րդ սյունակում: 3-րդ սյունակում կլրացվի 60 դրամ, իսկ 4-րդ՝ «ՎՌ-ՁՄ կիրառման արդյունքում վարկային ռիսկի փոփոխությունը» սյունակում, լրացվում է $60 \cdot (100\% - 50\%) = 30$ դրամ (որտեղ 60-ը այն մեծությունն է, որի ռիսկի կշիռը փոխվում է ՎՌ-ՁՄ կիրառելիս, 100 տոկոսը ակտիվի ռիսկի կշիռն է մինչև ՎՌ-ՁՄ կիրառելը, իսկ 50 տոկոսը՝ ակտիվի՝ ՎՌ-ՁՄ կիրառման արդյունքում ստացվող նոր ռիսկի կշիռը): Միևնույն ժամանակ, փոխառության ապահովված մասը՝ 60 դրամը, պետք է լրացնել 8-րդ սյունակում: Իսկ փոխառության չապահովված մասը $((100 - 10) - 60 = 30$ -ը) պետք է արտացոլել 9-րդ սյունակում՝ 30 դրամ գումարի չափով:

39.8. **5-րդ աղյուսակում** լրացվում է ՎՌ-ՁՄ ենթակա ակտիվների գծով վարկային ռիսկի հաշվարկն ըստ օրերի, ընդ որում՝ սույն աղյուսակում լրացվում են միայն այն ակտիվները, որոնց մեծությունները, համաձայն Կանոնակարգ 4/02-ի, ճշգրտվում են արժեքի տատանման գործակիցներով (օրինակ՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի կողմից թողարկված պարտատոմսեր):

39.9. Թիվ 3 հաշվետվության 5-րդ աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման հրահանգին համապատասխան.

- 1) «**ՎՌ-ՁՄ ենթակա ակտիվների ընդհանուր գումարը**» սյունակում լրացվում է ՎՌ-ՁՄ-ի ենթակա ակտիվների ընդհանուր գումարը՝ հազար դրամներով:
- 2) «**Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ**» սյունակում՝ ՎՌ-ՁՄ ենթակա ակտիվների գծով ձևավորված հնարավոր կորուստների պահուստի մեծությունը՝ բացարձակ արժեքով՝ հազար դրամներով:
- 3) «**Ակտիվների մեծությունը, որոնց ռիսկի կշիռը ՎՌ-ՁՄ կիրառման արդյունքում փոխվել է**» սյունակում լրացվում է ՎՌ-ՁՄ-ի ենթակա ակտիվների այն մեծությունը՝ հազար դրամներով, որոնց ռիսկի կշիռը ՎՌ-ՁՄ կիրառման արդյունքում փոխվել է:
- 4) «**ՎՌ-ՁՄ կիրառման արդյունքում վարկային ռիսկի փոփոխությունը**» սյունակում լրացվում է ՎՌ-ՁՄ կիրառման արդյունքում վարկային ռիսկի փոփոխությունը:
- 5) «**5-ից 10-րդ**» սյունակներում լրացվում են ակտիվների մեծություններն՝ ըստ ռիսկի կշիռների՝ համապատասխան հնարավոր կորուստների պահուստի չափով նվազեցնելուց և արժեքի տատանման գործակցով ճշգրտելուց հետո: Ընդ որում, ակտիվի ապահովված մասն արտացոլվում է ապահովվածության (կամ ապահովվածություն տրամադրող անձի) ռիսկի կշիռն համապատասխան սյունակում, իսկ

Ենթադրենք ներդրումային ընկերության կողմից ձեռք բերված Ա+ վարկանիշ ունեցող օտարերկրյա բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսի հաշվեկշռային արժեքը 100 դրամ է, մարմանը մնացած ժամկետը՝ 3 տարի: Պարտատոմսի արժեքի տատանման գործակիցը 6 տոկոս է, պահուստը՝ ենթադրենք 50 դրամ, պարտատոմսի ռիսկի կշիռը 50 տոկոս է: Պարտատոմսի գծով առկա է ապահովվածություն (Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից Ա+ վարկանիշ ստացած ոչ բանկ կազմակերպության կողմից տրված երաշխիք)՝ 30 դրամ գումարի չափով, որի ռիսկի կշիռը 20 տոկոս է: Այս օրինակում պարտատոմսի հաշվեկշռային արժեքն արտացոլվում է առաջին սյունակում՝ 100 դրամի չափով, 50 դրամ պահուստը՝ 2-րդ սյունակում: 3-րդ սյունակում կլրացվի 30 դրամ, իսկ 4-րդում՝ $30 \cdot (50\% - 20\%) = 9$ դրամ (որտեղ 30-ը այն մեծությունն է, որի ռիսկի կշիռը փոխվում է ՎՌ-ՁՄ կիրառելիս, 50 տոկոսը ակտիվի ռիսկի կշիռն է մինչև ՎՌ-ՁՄ կիրառելը, իսկ 20 տոկոսը՝ ակտիվի ՎՌ-ՁՄ կիրառման արդյունքում ստացվող նոր ռիսկի կշիռը): Պարտատոմսի ապահովված մասը՝ 30 դրամը, պետք է լրացնել 7-րդ սյունակում: Պարտատոմսի չապահովված մասը՝ $(100 - 50) \cdot (1 + 6\%) - 30 = 23$ դրամը, պետք է արտացոլել 8-րդ սյունակում:

39.10. **6-րդ աղյուսակում** ներկայացվում են Կանոնակարգ 4/02-ի համաձայն վարկային ռիսկի հաշվարկում ներառվող այն արտահաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների և տրամադրված երաշխավորությունների/երաշխիքների վարկային ռիսկի հաշվարկներն ըստ օրերի, որոնց վրա չեն տարածվում ՎՌ-ՁՄ-ները:

39.11. Թիվ 3 հաշվետվության 6-րդ աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման հրահանգին համապատասխան.

- 1) «Արտահաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնություններ» սյունակում լրացվում է արտահաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների մեծությունը՝ արտահաշվեկշռում արտացոլված արժեքի չափով՝ հազար դրամներով:
- 2) «Երաշխավորություններ/երաշխիքներ» սյունակում լրացվում է տրամադրված երաշխավորությունների/երաշխիքների մեծությունը՝ արտահաշվեկշռում արտացոլված արժեքի չափով՝ հազար դրամներով:
- 3) «Պահուստ» սյունակում լրացվում է արտահաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների կամ տրամադրված երաշխավորությունների/երաշխիքների գծով ձևավորված պահուստի մեծությունը՝ հազար դրամներով:
- 4) «Վարկային ռիսկի մեծությունը ՎՌ-ՓԳ կիրառումից հետո» սյունակում լրացվում է վարկային ռիսկի փոխարկման գործոնների կիրառումից հետո արտահաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների կամ տրամադրված երաշխավորությունների/երաշխիքների գծով վարկային ռիսկի մեծությունը:
- 5) «7-12-րդ» սյունակներում արտահաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնություններին կամ տրամադրված

39.12. **7-րդ աղյուսակում** ներկայացվում են Կանոնակարգ 4/02-ի համաձայն վարկային ռիսկի հաշվարկում ներառվող այն արտահաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների և տրամադրված երաշխավորությունների/երաշխիքների վարկային ռիսկի հաշվարկներն ըստ օրերի, որոնց վրա տարածվում են ՎՌ-ՉՄ-ները:

39.13. Թիվ 3 հաշվետվության 7-րդ աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման հրահանգին համապատասխան.

- 1) «**Հաշվեկշռային վարկային ռիսկի մեծությունը, որի ռիսկի կշիռը ՎՌ-ՉՄ կիրառման արդյունքում փոխվել է**» սյունակում լրացվում է ՎՌ-ՉՄ ենթակա ակտիվների այն մասը, որոնց ռիսկի կշիռը ՎՌ-ՉՄ կիրառման արդյունքում փոխվել է:
- 2) «**ՎՌ-ՉՄ կիրառման արդյունքում վարկային ռիսկի փոփոխությունը**» սյունակում լրացվում է ՎՌ-ՉՄ կիրառման արդյունքում վարկային ռիսկի փոփոխությունը:

39.14. Թիվ 3 հաշվետվության 7-րդ աղյուսակի մնացած սյունակները լրացվում են աղյուսակ 6-ում սահմանված լրացման հրահանգին համապատասխան:

39.15. **8-րդ և 9-րդ աղյուսակներում** ներկայացվում է արտարժույթային ռիսկի տարրերի և արտարժույթային ռիսկի հաշվարկը՝ համաձայն Կանոնակարգ 4/02-ի: Ընդ որում, կախված այն բանից, թե ներդրումային ընկերությունը արտարժույթային ռիսկի հաշվարկի որ մեթոդաբանությունն է ընտրել, լրացնում է այս երկու էջերից միայն մեկը:

39.16. **8-րդ աղյուսակը** լրացվում է միայն այն դեպքում, երբ ներդրումային ընկերությունն ընտրել է արտարժույթային ռիսկի գնահատման ստանդարտ մեթոդաբանությունը:

39.17. 8-րդ աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման հրահանգին համապատասխան.

- 1) «**Արտարժույթային երկար դիրքերի հանրագումար**» սյունակում լրացվում է արտարժույթային երկար դիրքերի հանրագումարը՝ հազար դրամներով:
- 2) «**Արտարժույթային կարճ դիրքերի հանրագումար**» սյունակում լրացվում է կարճ դիրքերի հանրագումարը՝ բացարձակ արժեքով (հազար դրամներով),
- 3) «**Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների բաց դիրքերի բացարձակ արժեքների հանրագումար**» սյունակում լրացվում է թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների բաց դիրքերի բացարձակ արժեքների հանրագումարը:

39.18. **9-րդ աղյուսակը** լրացվում է միայն այն դեպքում, երբ ներդրումային ընկերությունը ընտրել է արտարժույթային ռիսկի գնահատման ՎաՌ-մեթոդաբանությունը:

39.19. 9-րդ աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման հրահանգին համապատասխան.

- 1) **«Օրական ՎաՌ»** սյունակում լրացվում է արտարժույթային օրական ՎաՌ-երի մեծությունը՝ ըստ օրերի:
- 2) **«Գերազանցող օրերի քանակը»** սյունակում լրացվում է, թե հաշվետու ամսվան նախորդող 250 աշխատանքային օրերի ընթացքում փոխարժեքի փոփոխության պատճառով քանի անգամ է ներդրումային ընկերության օրական կորուստների մեծությունը գերազանցել տվյալ օրվա արտարժույթային օրական ՎաՌ-ը:

39.20. **10-րդ աղյուսակում** լրացվում են շուկայական ռիսկի հաշվարկում տոկոսադրույքի և բաժնային արժեթղթերի գնային ռիսկերը ներառելու պահանջի առկայությունը որոշելու համար Կանոնակարգ 4/02-ով այդ նպատակով սահմանված ցուցանիշները, այն է.

- 1) առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների հանրագումարի և ընդհանուր հաշվեկշռային ակտիվների հարաբերությունը,
- 2) առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների հանրագումարի և ներդրումային ընկերության նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի հարաբերությունը:

39.21. 10-րդ աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման հրահանգին համապատասխան.

- 1) **«Ընդհանուր հաշվեկշռային ակտիվներ»** սյունակում լրացվում է հաշվեկշռային ակտիվների հանրագումարը՝ հազար դրամներով,
- 2) **«Առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ»** սյունակում լրացվում է ներդրումային ընկերության առևտրային նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի ակտիվների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը՝ հազար դրամներով:
- 3) **«Նորմատիվային ընդհանուր կապիտալ»** սյունակում լրացվում է սույն հաշվետվության 2-րդ աղյուսակի համաձայն հաշվարկված նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի մեծությունը՝ հազար դրամներով:

39.22.11-13-րդ աղյուսակները լրացման են ենթակա միայն այն դեպքում, երբ հաշվետու ժամանակաշրջանին նախորդող ամսվա կամ հաշվետու ամսվա միջին օրական հաշվարկով 39.20-րդ կետի 1-ին ենթակետում նշված ցուցանիշը գերազանցում է 3 տոկոսը, կամ 2-րդ ցուցանիշը՝ 20 տոկոսը:

39.23. **11-րդ աղյուսակում** ներկայացվում է տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի հաշվարկը՝ համաձայն Կանոնակարգ 4/02-ի: 11-րդ աղյուսակի 1-ից 26-րդ սյունակներում լրացվում են պարտքային արժեթղթերի երկար և կարճ դիրքերը՝ խմբավորված ըստ պարտքային արժեթղթերի տեսակների և մինչև մարումն ընկած ժամկետայնությունների՝ համաձայն Կանոնակարգ 4/02-ի: Ընդ որում՝ կարճ դիրքերը լրացվում են բացարձակ արժեքով:

39.24. **12-րդ աղյուսակում** ներկայացվում է տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկի հաշվարկը՝ համաձայն Կանոնակարգ 4/02-ի: 1-ից 26-րդ սյունակներում լրացվում են պարտքային արժեթղթերի երկար և կարճ դիրքերը՝ խմբավորված ըստ պարտքային արժեթղթերի ժամանակային գոտիների և պարտքային արժեթղթերի մինչև մարումն ընկած ժամկետայնությունների՝ համաձայն Կանոնակարգ 4/02-ի, 27-ից 34-րդ սյունակներում լրացվում են Կանոնակարգ 4/02-ի համաձայն ընդհանուր ռիսկի հաշվարկման համար անհրաժեշտ նվազագույն դիրքերը՝ ըստ համապատասխան գոտիների: Ընդ որում՝ կարճ դիրքերը լրացվում են բացարձակ արժեքով:

39.25. **13-րդ աղյուսակում** ներկայացվում են բաժնային արժեթղթերի գնային ռիսկերի հաշվարկը՝ համաձայն Կանոնակարգ 4/02-ի:

39.26. 13-րդ աղյուսակի «Ա» մասի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման հրահանգին համապատասխան.

- 1) «**Բաժնային արժեթղթերի երկար դիրքերի հանրագումար**» լրացվում է Կանոնակարգ 4/02-ով սահմանված բաժնային արժեթղթերի երկար դիրքերի հանրագումարը՝ հազար դրամներով (ըստ օրերի),
- 2) «**Բաժնային արժեթղթերի կարճ դիրքերի հանրագումար**» կարճ դիրքերի հանրագումարը բացարձակ մեծությամբ (հազար դրամներով)՝ ըստ օրերի:
- 3) «**Բաժնային արժեթղթերի համախառն զուտ դիրք**» սյունակում լրացվում է բաժնային արժեթղթերի երկար և կարճ (բացարձակ մեծությամբ) դիրքերի տարբերությունը՝ հազար դրամներով:

39.27. 13-րդ աղյուսակի «Բ» մասի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման հրահանգին համապատասխան.

- 1) «**Բաժնային արժեթղթերի երկար դիրքերի հանրագումար**» սյունակներում (1-ին և 3-րդ) լրացվում են բաժնային արժեթղթերի երկար դիրքերի հանրագումարները (հազար դրամներով)՝ խմբավորված համապատասխանաբար ըստ իրացվելի և դիվերսիֆիկացված բաժնային արժեթղթերի և այլ բաժնային արժեթղթերի:
- 2) «**Բաժնային արժեթղթերի կարճ դիրքերի հանրագումար**» սյունակներում (2-րդ և 4-րդ) լրացվում են բաժնային արժեթղթերի կարճ դիրքերի հանրագումարները (հազար դրամներով)՝ բացարձակ արժեքով՝ խմբավորված համապատասխանաբար ըստ իրացվելի և դիվերսիֆիկացված բաժնային արժեթղթերի և այլ բաժնային արժեթղթերի:

14-րդ աղյուսակում ներկայացվում են գործառնական ռիսկի հաշվարկը՝ համաձայն Կանոնակարգ 4/02-ի: 14-րդ աղյուսակի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ սյունակներում լրացվում են Կանոնակարգ 4/02-ով սահմանված ներդրումային ընկերության՝ համապատասխանաբար

հաշվետու ժամանակաշրջանին նախորդող 3-րդ տարվա, հաշվետու ժամանակաշրջանին նախորդող 2-րդ տարվա, հաշվետու ժամանակաշրջանին նախորդող տարվա զուտ եկամուտները: Ընդ որում, նշված սյունակներում համապատասխան մեծությունները լրացվում են միայն այն դեպքերում, երբ համապատասխան տարվա զուտ եկամուտը մեծ կամ հավասար է 0-ի: Այն ներդրումային ընկերությունները, որոնց գործունեության ժամկետը պակաս է 3 տարուց, այդ ներդրումային ընկերությունները 14-րդ աղյուսակի սյունակները լրացնում են հետևյալ տրամաբանությամբ. ենթադրենք ընկերությունը գործունեություն է իրականացրել 1 տարի և 5 ամիս, այս դեպքում լրացվում է «Հաշվետու ժամանակաշրջանին նախորդող տարվա զուտ եկամուտ» սյունակը, ինչպես նաև «Հաշվետու ժամանակաշրջանին նախորդող 2-րդ տարվա զուտ եկամուտ» սյունակը, որտեղ լրացվում է 5 ամսվա զուտ եկամուտների մեծությունը:

ՔԼՈՒԽ 4. ԿԱՆՈՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 4 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

40. Սույն կանոնակարգի Հավելված 4-ի թիվ 4 հաշվետվությունը ներկայացվում է կանոնադրական կապիտալի ձևավորման (նոր ստեղծվող ընկերությունների համար) և յուրաքանչյուր փոփոխության (համալրման, նվազեցման) դեպքում: 1% և ավելի բաժնետոմս (բաժնենաս) ունեցող յուրաքանչյուր բաժնետիրոջ (մասնակցի) գծով տեղեկությունները լրացվում են հաշվետվության աղյուսակի «Ա» մասում: Ընդ որում, եթե միևնույն բաժնետիրոջը (մասնակցին) միաժամանակ պատկանում է և՛ «արտոնյալ», և՛ «սովորական» բաժնետոմս, ապա հաշվետվությունը «Ա» մասում տվյալ բաժնետիրոջ (մասնակցի) համար լրացվում է երկու տողով: 1%-ից ցածր բաժնետոմս (բաժնենաս) ունեցող բաժնետերերի (մասնակիցների) գծով տեղեկությունները լրացվում են խմբավորված՝ ըստ ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների՝ աղյուսակի «Բ» մասում:

41. Թիվ 4 հաշվետվության սյունակները լրացվում են հետևյալ կանոններին համապատասխան.

- 1) **«Կանոնադրական կապիտալի ձևավորման (փոփոխության) գրանցման ամսաթիվը»** մասում լրացվում է կանոնադրական կապիտալի փոփոխության, այսինքն՝ համալրման կամ նվազեցման (նոր ստեղծվող ընկերությունների համար՝ նոր ձևավորված կանոնադրական կապիտալի)՝ Կենտրոնական բանկում գրանցման ամսաթիվը:
- 2) **«Ներդրումային ընկերության կազմակերպական-իրավական ձևը»** մասում նշվում է հաշվետու անձի կազմակերպական-իրավական ձևը՝ «բաց բաժնետիրական ընկերություն», «փակ բաժնետիրական ընկերություն» կամ «սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն»:
- 3) **«Մասնակցի (բաժնետիրոջ) ղեկավարների (խորհրդի (դիտորդ խորհրդի) նախագահ և գործադիր մարմնի ղեկավար) անունը ազգանունը, հայրանունը»** սյունակը լրացվում է միայն այն դեպքում, եթե մասնակիցը (բաժնետերը) իրավաբանական անձ է:
- 4) **«Սեփականության ձևը»** սյունակում լրացվում է «ֆիզիկական անձ», եթե մասնակիցը (բաժնետերը) ֆիզիկական անձ է: Եթե մասնակիցը (բաժնետերը) իրավաբանական անձ է և իր մասնակցության 50%-ից ավելին պատկանում է

պետությանը, ապա սույն սյունակում լրացվում է «պետական», մնացած դեպքերում՝ «ոչ պետական»:

5) «**Քաժնետոմսի տեսակը**» սյունակը լրացվում է միայն բաժնետիրական ընկերությունների համար «Սովորական» կամ «Արտոնյալ» բառերով՝ կախված բաժնետոմսի տեսակից:

6) «**Անվանական արժեքների սեփականատերերի (բաժնետերերի) ռեստրում գրանցման օրը**» սույն սյունակում լրացվում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայում բաժնետոմսերի գրանցման օրը: Սույն սյունակը լրացվում է միայն բաժնետիրական ընկերությունների համար:

7) «**Ռեզիդենտությունը**» սյունակը լրացվում է «Ռեզիդենտ» կամ «Ոչ ռեզիդենտ» բառերով՝ կախված մասնակցի ռեզիդենտությունից:

8) «**Կանոնադրական կապիտալի փոփոխված մասնաբաժնի մեծությունը**» սյունակում լրացվում է բաժնետիրոջ (մասնակցի) մասնաբաժնի փոփոխված (ավելացված, նվազեցված) մեծությունը՝ հազար դրամներով: Նոր ստեղծվող ներդրումային ընկերությունների կանոնադրական կապիտալի ձևավորման դեպքում սույն հաշվետվությունն ներկայացնելիս սույն սյունակը չի լրացվում:

9) «**Մասնաբաժնի մեծությունը**» սյունակում լրացվում է կանոնադրական կապիտալում մասնակցի (բաժնետիրոջ) մասնակցության մեծությունը (հազար դրամներով): Ընդ որում, կանոնադրական կապիտալում փոփոխության դեպքում սույն հաշվետվությունը ներկայացնելիս այդ մեծությունը ներառում է նաև մասնակցի (բաժնետիրոջ) մասնաբաժնի փոփոխված մեծությունը:

10) «**Տեսակարար կշիռը կանոնադրական կապիտալում (%)**» սյունակում լրացվում է կանոնադրական կապիտալում մասնակցի (բաժնետիրոջ) մասնակցության մեծությունը՝ տոկոսային հարաբերությամբ: Ընդ որում, կանոնադրական կապիտալում փոփոխության դեպքում սույն հաշվետվությունը ներկայացնելիս այդ մեծությունը ներառում է նաև մասնակցի (բաժնետիրոջ) մասնաբաժնի փոփոխված տոկոսային մեծությունը:

~~42. 1% և ավելի բաժնետոմս (բաժնեմաս) ունեցող բաժնետերերի (մասնակիցների) գծով տեղեկատվությունը լրացվում է աղյուսակի «Ա» մասում: 1 % -ից ցածր բաժնետոմս (բաժնեմաս) ունեցող բաժնետերերի (մասնակիցների) բաժնեմասը լրացվում է երկու տողով աղյուսակի «Բ» մասում:~~

~~43. Եթե միևնույն մասնակցին միաժամանակ պատկանում է և՛ «արտոնյալ», և՛ «սովորական» բաժնետոմս, ապա հաշվետվությունը «Ա» մասում տվյալ մասնակցի համար լրացվում է երկու տողով:~~

~~44. «Եթե մասնակիցը ֆիզիկական անձ է, ապա «Սեփականության ձևը» սյունակում անհրաժեշտ է նշել «ֆիզիկական անձ», եթե մասնակիցը իրավաբանական անձ է և իր բաժնեմասերի 50% -ից ավելին պատկանում է պետությանը՝ «պետական մասնակցությամբ», մնացած դեպքերում՝ «ոչ պետական»:~~

~~45. «Բաժնետոմսի տեսակը (սովորական, արտոնյալ)» սյունակը լրացվում է միայն բաժնետիրական ընկերությունների համար «Սովորական» կամ «Արտոնյալ» բառերով՝ կախված բաժնետոմսի տեսակից:~~

~~46. «Ուեզիդենա (ոչ-ուեզիդենա)» սյունակը լրացվում է «Ուեզիդենա» կամ «Ոչ-ուեզիդենա» բառերով կախված մասնակցի նեզիդենությունից: (42-46 կետերը ուժը կորցրել են 05.05.09թ. թիվ 115-Ն որոշմամբ)~~

ԳԼՈՒԽ 5. ՆՈՐՄԱՏԻՎԱՅԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 5 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

47. Թիվ 5 հաշվետվությունում ներկայացվում են Կանոնակարգ 4/02-ով սահմանված նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի կազմի մեջ մտնող և պակասեցվող տարրերի մեծությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում ու վերջում, և այդ տարրերի կրած փոփոխությունները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում: Ընդ որում՝ սույն հաշվետվությունը լրացվում է հազար դրամներով:

48. Բացասական փոփոխությունների դեպքում փոփոխված մեծության առջև դրվում է «-» նշան:

ԳԼՈՒԽ 6. ԻՐ ԿԱՄ ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ԱՆՈՒՆԻՑ ԵՎ ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ՀԱՇՎԻՆ (ԻՐ ՀԱՇՎԻՆ ԵՎ ԻՐ ԱՆՈՒՆԻՑ) ԱՐԺԵՐՊԹԵՐՈՎ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ԿՆՔՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 6 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

49. Թիվ 6 հաշվետվությունում լրացվում են հաշվետվության ներկայացման օրվան նախորդող օրվա ժամը 16:00-ից մինչև հաշվետվության ներկայացման օրվա ժամը 16:00-ը կնքված գործարքների վերաբերյալ տեղեկությունները, բացառությամբ սույն հաշվետվության 3-րդ աղյուսակի: Ընդ որում, սույն հաշվետվությունում գործարքները լրացվում են այն արժույթով (Հայաստանի Հանրապետության դրամով, դոլարով և այլն)՝ ամբողջական միավորներով, որով կնքվել են գործարքները:

~~50. Եթե Թիվ 6 հաշվետվության աղյուսակներում ներառվող տվյալները հաշվետու ժամանակաշրջանում փոփոխություն չեն կրել, կամ եթե հաշվետվությանն առնչվող գործարքներ չեն իրականացվել, ապա ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձը ներկայացնում է դատարկ աղյուսակ, բացառությամբ Թիվ 6 հաշվետվության 3-րդ աղյուսակի, որում լրացվում են տվյալ պահին առկա տվյալները: (ուժը կորցրել է 05.05.09թ. թիվ 115-Ն որոշմամբ)~~

51. Թիվ 6 հաշվետվությունը բաղկացած է 17 աղյուսակից: Թիվ 6 հաշվետվության համաձայն գործարքի կնքում է համարվում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից արժեթղթերի առքի կամ վաճառքի պայմանագրի կնքումը ֆոնդային բորսայում, այլ կարգավորվող շուկայում կամ չկարգավորվող շուկայում: Ընդ որում, տեղաբաշխման շրջանակում կնքված գործարքները (արժեթղթերի առաջին վաճառքը ներդրողներին) թիվ 6 հաշվետվությունում չեն արտացոլվում: Այդ գործարքները արտացոլվում են թիվ 9 հաշվետվությունում:

51.1 Եթե արժեթղթերի փաթեթի կառավարման շրջանակներում հիմնադիրների համախմբված դրամական միջոցներով կամ արժեթղթերով ներդրումային

ծառայություններ մատուցող անձն իրականացնում է գործարքներ հիմնադիրներից յուրաքանչյուրի համար միևնույն պայմաններով և այդ գործարքների իրականացման արդյունքում մուտք եղած ակտիվները ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձը բաշխում է գործարքի մասնակից հիմնադիրների հաշիվներում՝ համաձայն այդ հիմնադիրների հետ կնքված արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրում նշված կանոնների, ապա թիվ 6 հաշվետվությունում այդ գործարքները ներկայացվում են որպես մեկ՝ «իր անունից և հաճախորդի հաշվին» համախմբված գործարք, այլ ոչ թե բազմաթիվ գործարքներ՝ յուրաքանչյուր հիմնադրի համար առանձին: Եթե այդ գործարքների պարամետրերը ըստ հիմնադիրների տարբերվում են, ապա դրանք ներկայացվում են առանձին գործարքների տեսքով:»:

51.2 Թիվ 6 հաշվետվական ձևում ներառվում են նաև ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի հետ արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագիր կնքած հիմնադիրների միջև և (կամ) հիմնադիրների և ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի միջև արժեթղթերով և դրամական միջոցներով առք ու վաճառքի գործարքները: Առաջին դեպքում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի և հիմնադրի միջև կնքված արժեթղթերի փաթեթի կառավարման պայմանագրի հիման վրա ընկերությունն իրականացնում է իր անունից և հաճախորդների հաշվին գործառնություններ, որոնց արդյունքում հիմնադիրների միջև տեղի է ունենում արժեթղթերի սեփականության իրավունքի փոխանցում, իսկ իր անունից և հիմնադիրների հաշվին գործող ընկերությունը հանդես է գալիս գործարքի և՛ գնորդ, և՛ վաճառող կողմ: Երկրորդ դեպքում գործարքների կնքման հիմք են հանդիսանում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի և հիմնադրի՝ ի դեմս ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի միջև կնքված առք ու վաճառքի պայմանագիրը, որի հիման վրա ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձն իրականացնում է մի կողմից՝ իր անունից և իր հաշվին, մյուս կողմից՝ իր անունից և հաճախորդի հաշվին գործառնություններ:

52. Թիվ 6 հաշվետվության աղյուսակների սյունակները լրացվում են հետևյալ կանոններին համապատասխան.

1) **«Ում հաշվին է գործարքը կնքվել»** սյունակում լրացվում է այն անձի՝ Կենտրոնական բանկի կողմից շնորհված կողը, որի հաշվին կնքվել է գործարքը, կողի բացակայության դեպքում լրացվում է «այլ»:

1.1) **«Ում անունից է գործարքը կնքվել»** սյունակում լրացվում է այն անձի՝ Կենտրոնական բանկի կողմից շնորհված կողը, որի անունից կնքվել է գործարքը, կողի բացակայության դեպքում լրացվում է «այլ»:

2) **«Գործարքի կնքման ժամը»** սյունակում լրացվում է գործարքի կնքման ժամը միայն կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքների համար: Օտարերկրյա կարգավորվող շուկաներում գործարքների կնքման դեպքում գործարքի կնքման ժամը նշվում է տեղի (Հայաստանի Հանրապետության) ժամանակով (հայտնի լինելու դեպքում): Ընդ որում, գործարքի կնքման ժամը նշվում է հետևյալ կերպ. ժամ:րոպե:վայրկյան Օրինակ՝ 13:50:55:

3) **«Արժեթղթի դասը»** սյունակում նշվում է «բաժնային» կամ «ոչ բաժնային»: Արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագրի առկայության դեպքում սույն սյունակը չի լրացվում:

4) **«Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը»** սյունակում նշվում է ISIN կողը, մասնավորապես՝ Հայաստանի Հանրապետությունում թողարկված ոչ պետական

- 5) «**Թողարկողի ֆիրմային անվանումը գտնվելու վայրը**» սյունակում նշվում է թողարկողի ֆիրմային անվանումը (ֆիզիկական անձի դեպքում՝ անունը, ազգանունը, հայրանունը), գտնվելու վայրը (բնակության վայր)՝ արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագրի բացակայության դեպքում: Սույն սյունակը օտարերկրյա արժեթղթերի համար պարտադիր լրացման ենթակա է՝ անկախ այն հանգամանքից արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը առկա է, թե ոչ:
- 6) «**Արժեթղթերի ծավալն անվանական արժեքով**» սյունակում լրացվում է արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը
- 7) «**Գործարքի արժույթի ISO կոդը**» սյունակում լրացվում է գործարքով վճարման միջոց հանդիսացող արժույթի կոդը:
- 8) «**Արժեթղթի տարեկան եկամտաբերությունը**» սյունակում լրացվում է ոչ ծավալային արժեթղթերի դեպքում միավոր արժեթղթի գնի, իսկ ծավալային արժեթղթերի դեպքում գործարքի ընդհանուր գումարի հիման վրա հաշվարկված տարեկան եկամտաբերությունը՝ հաշվարկված թողարկողի կողմից տվյալ արժեթղթի թողարկման և(կամ) տեղաբաշխման պայմաններով սահմանված բանաձևով՝ ստորակետից հետո 4 նիշի ճշտությամբ: Սույն ենթակետում նշված սյունակը չի լրացվում այն արժեթղթերի համար, որոնց համար նախատեսված չէ եկամտաբերության հաշվարկ (մասնավորապես՝ հասարակ բաժնետոմսերի, բաժնեմասերի, ներդրումային ֆոնդերի փայերի կամ դրանցում մասնակիցների բաժնեմասը հավաստող նման այլ փաստաթղթերի համար և այլն):
- 9) «**Գործարքի կնքման վայրը**» սյունակը լրացվում է հետևյալ կերպ. եթե գործարքը կնքվել է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող կարգավորվող շուկայում, ապա նշվում է կարգավորվող շուկայի օպերատորին Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից շնորհված կոդը, եթե գործարքը կնքվել է Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս գործող կարգավորվող շուկայում՝ ապա նշվում է տվյալ օպերատորի լրիվ ֆիրմային անվանումը, եթե գործարքը կնքվել է կարգավորվող շուկայից դուրս՝ ապա նշվում է «չկարգավորվող շուկա»: Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության և Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերով Կենտրոնական բանկի կողմից կազմակերպված աճուրդների ընթացքում կնքված գործարքների դեպքում սույն ենթակետում նշված սյունակում լրացվում է «այլ շուկա»:
- 10) «**Գործարքի մյուս կողմը**» սյունակում լրացվում է գործարքի մյուս կողմ հանդիսացող անձին Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից շնորհված կոդը, դրա բացակայության դեպքում նշվում է այդ կողմի ռեզիդենտությունը՝ կատարելով «ռեզիդենտ» կամ «ոչ ռեզիդենտ» նշումը: Ընդ որում, եթե գործարքի մյուս կողմ հանդիսացող ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձը գործարքը կնքել է հաճախորդի հաշվին, ապա գործարքի մյուս կողմ է համարվում ոչ թե տվյալ հաճախորդը, այլ այդ հաճախորդի հաշվին գործարք կնքող ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձը: «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության (Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության) կամ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդների դեպքում ձեռքբերված պարտատոմսերի մասին տեղեկությունները լրացնելիս սույն սյունակում լրացվում է Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության կամ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմ՝ կախված թողարկողից: Սույն սյունակը՝ կարգավորվող շուկայի գործարքների դեպքում չի լրացվում

52.1 Ի լրումն սույն կանոնակարգի 52-րդ կետով սահմանված լրացման կանոնների՝ Թիվ 6 հաշվետվության յուրաքանչյուր աղյուսակի համար սույն կանոնակարգի 53-71.4-րդ կետերով նախատեսվում են լրացման լրացուցիչ կանոններ:

53. Թիվ 6 հաշվետվության 1-ին աղյուսակում լրացվում են ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից բաժնային և /կամ/ ոչ բաժնային արժեթղթերով առուվաճառքի, ինչպես նաև հասցեական գործարքների վերաբերյալ տեղեկությունները:

54. Թիվ 6 հաշվետվության 1-ին աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման հրահանգին համապատասխան.

- 1) **«Գործարքի տեսակը (առք/վաճառք)»** սյունակում լրացվում է «առք» կամ «վաճառք»՝ կախված հաշվետվություն ներկայացնող ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի տեսանկյունից գործարքը առք է, թե՛ վաճառք:»:
- 2) **«Քանակը»** սյունակում լրացվում է գնվող կամ վաճառվող արժեթղթերի քանակը՝ հատերով, ընդ որում՝ ծավալային արժեթղթերի համար սույն սյունակը չի լրացվում:
- 3) **«Միավոր արժեթղթի գինը»** սյունակում լրացվում է մեկ արժեթղթի առքի (վաճառքի) գինը: Ծավալային արժեթղթերի համար սույն սյունակը չի լրացվում:
- 4) **«Ընդհանուր գումարը»** հաշվարկվում է որպես միավոր գնի և քանակի արտադրյալ: Ծավալային արժեթղթերի դեպքում լրացվում է ծավալային արժեթղթերով կնքված գործարքի ընդհանուր գինը:

55. Թիվ 6 հաշվետվության 2-րդ աղյուսակում լրացվում են հաշվետու օրվան նախորդող օրվա ժամը 16:00-ից մինչև հաշվետու օրվա ժամը 16:00-ն ընկած ժամանակահատվածում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից կնքված, երկարաձգված և կրճատված ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքների (այդ թվում՝ լոմբարդային ռեպոների) վերաբերյալ տեղեկությունները:

56. Թիվ 6 հաշվետվության 2-րդ աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման կանոններին համապատասխան.

- 1) **«Գործարքի տեսակը ռեպո/հակադարձ ռեպո»** սյունակում նշվում է հաշվետվություն ներկայացնող սուբյեկտի տեսանկյունից յուրաքանչյուր տողով արտացոլվող գործարքը ռեպո է, թե՛ հակադարձ ռեպո: Արժեթղթերի վաճառքի գործարքը՝ հետգնման պայմանով, ներկայացվում է որպես «ռեպո» գործարք, իսկ արժեթղթերի առքի գործարքը՝ հետ վաճառելու պայմանով, լրացվում է որպես «հակադարձ ռեպո» գործարք:

1.1) **«Գործարքի կնքման ամսաթիվ»** սյունակում լրացվում է ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքի կնքման ամսաթիվը, ընդ որում, եթե ռեպո /հակադարձ ռեպո/ գործարքի պայմանները փոփոխվել են, ապա սույն սյունակում լրացվում է առաջնային գործարքի ամսաթիվը:

- 2) **«Ռեպո գործարքի բնույթը»** սյունակում նշվում է «նոր կնքված», «երկարաձգված» կամ «կրճատված»: Ընդ որում, ռեպոն (հակադարձ ռեպոն) երկարաձգված է համարվում, եթե երկարաձգվել է նախկինում կնքված պայմանագրի գործողության ժամկետը, իսկ կրճատված է համարվում, եթե կրճատվել է նախկինում կնքված պայմանագրի գործողության ժամկետը:

- 3) «Միավոր արժեթղթի գինը» սյունակում նշվում է ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքի առաջնային գնման կամ վաճառքի միավորի գինը: Ծավալային արժեթղթերի համար սույն սյունակը չի լրացվում:
- 4) «Քանակը՝ հատերով» սյունակում լրացվում է ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքի հիմքում ընկած արժեթղթի քանակը: Ընդ որում՝ ծավալային արժեթղթերով ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքների կնքման դեպքում սույն սյունակը չի լրացվում:
- 5) «Ընդհանուր գումարը» հաշվարկվում է որպես միավոր գնի և քանակի արտադրյալ: Ընդ որում՝ ծավալային արժեթղթերով ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքների կնքման դեպքում լրացվում է ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքի առաջնային առքի (վաճառքի) ընդհանուր արժեքը:
- 6) «Տարեկան ռեպո (հակադարձ ռեպո) տոկոսադրույքը» սյունակում լրացվում է յուրաքանչյուր ռեպո կամ հակադարձ ռեպո գործարքի տարեկան (տարին՝ 365 կամ 366 օր) տոկոսադրույքը՝ ստորակետից հետո 2 նիշի ճշտությամբ: Այն դեպքում, երբ տոկոսադրույք վճարողը արժեթղթերի գնորդն է, տոկոսադրույքը լրացվում է բացասական նշանով:

57. Թիվ 6 հաշվետվության 3-րդ աղյուսակում լրացվում են հաշվետու օրվա ժամը 16:00-ի դրությամբ առկա ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից կնքված և չմարված բոլոր ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքների այդ թվում՝ լոնբարդային ռեպոների վերաբերյալ տեղեկությունները, ընդ որում, եթե ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքի պայմանները փոփոխվել են, ապա սույն հաշվետվության սյունակներում լրացվում են փոփոխված տեղեկությունները, բացառությամբ «Գործարքի կնքման ամսաթիվ» և «Գործարքի կնքման ժամը» սյունակների:

58. Թիվ 6 հաշվետվության 3-րդ աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման կանոններին համապատասխան.

- 1) «Գործարքի կնքման ամսաթիվ» սյունակում լրացվում է ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքի կնքման ամսաթիվը, ընդ որում, եթե ռեպո /հակադարձ ռեպո/ գործարքի պայմանները փոփոխվել են, ապա սույն սյունակում լրացվում է առաջնային գործարքի ամսաթիվը:
- 2) «Գործարքի տեսակը ռեպո (հակադարձ ռեպո)» սյունակում նշվում է հաշվետվություն ներկայացնող սուբյեկտի տեսանկյունից գործարքը ռեպո է, թե հակադարձ ռեպո: Արժեթղթերի վաճառքի գործարքը՝ հետգնման պայմանով, ներկայացվում է որպես «ռեպո» գործարք, իսկ արժեթղթերի առքի գործարքը՝ հետ վաճառելու պայմանով, լրացվում է որպես «հակադարձ ռեպո» գործարք:
- 3) «Միավոր արժեթղթի գինը» սյունակում նշվում է ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքի առաջնային գնման կամ վաճառքի միավորի գինը: Ծավալային արժեթղթերի համար սույն սյունակը չի լրացվում:
- 4) «Քանակը՝ հատերով» սյունակում լրացվում է ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքի հիմքում ընկած արժեթղթի քանակը: Ընդ որում՝ ծավալային արժեթղթերով ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքների կնքման դեպքում սույն սյունակը չի լրացվում:
- 5) «Ընդհանուր գումարը» հաշվարկվում է որպես միավոր արժեթղթի գնի և քանակի արտադրյալ: Ընդ որում՝ ծավալային արժեթղթերով ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքների կնքման դեպքում լրացվում է ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքի առաջնային առքի (վաճառքի) ընդհանուր արժեքը:
- 6) «Տարեկան ռեպո (հակադարձ ռեպո) տոկոսադրույքը» սյունակում լրացվում է յուրաքանչյուր ռեպո կամ հակադարձ ռեպո գործարքի տարեկան (տարին՝ 365 կամ 366 օր) տոկոսադրույքը՝ ստորակետից հետո 2 նիշի ճշտությամբ: Այն դեպքում, երբ տոկոսադրույք վճարողը արժեթղթերի գնորդն է, տոկոսադրույքը լրացվում է բացասական նշանով:

- 7) «Գործարքի կնքման ժամը» սյունակում լրացվում է ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքի կնքման ժամը (առկայության դեպքում), ընդ որում, եթե ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքի պայմանները փոփոխվել են, ապա սույն սյունակում լրացվում է առաջնային գործարքի կնքման ժամը:
- 8) «Արժեթղթի տարեկան եկամտաբերությունը» սյունակը լրացվում է սույն կանոնակարգի 52-րդ կետի 8-րդ կետի համաձայն, ընդ որում՝ տարեկան եկամտաբերությունն անհրաժեշտ է հաշվարկել գործարքի կնքման (երկարաձգման, կրճատման) օրվա դրությամբ:

59. Թիվ 6 հաշվետվության 4-րդ աղյուսակում լրացվում են ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից կնքված արժույթային ֆորվարդ գործարքների վերաբերյալ տեղեկությունները:

60. Թիվ 6 հաշվետվության 4-րդ աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման կանոններին համապատասխան.

- 1) «Գործարքի տեսակը (Ֆորվարդ առք/Ֆորվարդ վաճառք)» սյունակում նշվում է «ֆորվարդ առք» կամ «ֆորվարդ վաճառք»՝ կախված նրանից, թե հաշվետու ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի տեսանկյունից ֆորվարդի հիմքում ընկած արժույթը կամ սակարկվող արժույթը (այսուհետ՝ ֆորվարդ պայմանագրի հիմքում ընկած արժույթ) գնվում, թե վաճառվում է:
- 2) «Արժույթի (վճարվելիք կամ ստացվելիք) ISO կոդը» սյունակում լրացվում է ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի տեսանկյունից ֆորվարդ պայմանագրի հիմքում ընկած արժույթի դիմաց ստացվող կամ վճարվող արժույթի կամ սակարկվող արժույթի (այսուհետ՝ ֆորվարդ պայմանագրի հիմքում ընկած արժույթի դիմաց ստացվող կամ վճարվող արժույթ) ISO կոդը:
- 3) «Ֆորվարդի վերջնահաշվարկի իրականացման ամսաթիվը» սյունակում լրացվում է գործարքի փաստացի իրականացման ամսաթիվը:

60.1.Սույն կանոնակարգի համաձայն Ֆորվարդի հիմքում ընկած արժույթն անհրաժեշտ է որոշել հետևյալ սկզբունքով.

- 4) եթե ֆորվարդով փոխանակվող արժույթներից մեկը հայկական դրամ է, ապա ֆորվարդի հիմքում ընկած արժույթ է համարվում այն արժույթը, որի դիմաց տրամադրվում է հայկական դրամը,
- 5) եթե ֆորվարդով փոխանակվող արժույթներից մեկը ԱՄՆ դոլար է, իսկ մյուսը՝ հայկական դրամից տարբեր արտարժույթ, ապա ԱՄՆ դոլարն է համարվում ֆորվարդի հիմքում ընկած արժույթ,
- 6) եթե ֆորվարդով փոխանակվող արժույթներից մեկը եվրո է, իսկ մյուսը՝ հայկական դրամից և ԱՄՆ դոլարից տարբեր արտարժույթ, ապա եվրոն է համարվում ֆորվարդի հիմքում ընկած արժույթ,
- 7) եթե ֆորվարդով փոխանակվում են հայկական դրամից, ԱՄՆ դոլարից, եվրոյից տարբեր արժույթներ, ապա ֆորվարդի հիմքում ընկած արժույթ է համարվում այն արտարժույթը, որի՝ ֆորվարդ պայմանագրով համաձայնեցված ծավալի հարաբերությունը մյուս արտարժույթի՝ ֆորվարդով համաձայնեցված ծավալին ստացվում է 1-ից մեծ:

Ենթադրենք ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձը ֆորվարդ պայմանագրի համաձայն պայմանագրում նշված ժամկետում պետք է տրամադրի հակառակ կողմին որոշակի ծավալով ԱՄՆ դոլար՝ հակառակ կողմից ստանալով որոշակի ծավալով հայկական դրամ, ապա այս դեպքում ֆորվարդի հիմքում ընկած արժույթ է համարվում ԱՄՆ դոլարը, իսկ հայկական դրամը համապատասխանաբար՝ ստացվելիք արժույթ և

հաշվետվության 8-րդ՝ (Արժույթի (վճարվելիք կամ ստացվելիք) ISO կողմ) սյունակում նշվում է «AMD»:

61. Թիվ 6 հաշվետվության 5-րդ աղյուսակում լրացվում են ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից կնքված արժութային ֆյուչերս գործարքների վերաբերյալ տեղեկությունները:

62. Թիվ 6 հաշվետվության 5-րդ աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման կանոններին համապատասխան.

- 1) **«Գործարքի տեսակը (ֆյուչերս առք/ֆյուչերս վաճառք)»** սյունակում նշվում է «ֆյուչերս առք» կամ «ֆյուչերս վաճառք»՝ կախված նրանից թե հաշվետու ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի տեսանկյունից ֆյուչերսի հիմքում ընկած արժույթը կամ սակարկվող արժույթը (այսուհետ՝ ֆյուչերս պայմանագրի հիմքում ընկած արժույթ) գնվում, թե վաճառվում է:
- 2) **«Արժույթի (վճարվելիք կամ ստացվելիք) ISO կողմ»** սյունակում լրացվում է ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի տեսանկյունից ֆյուչերս պայմանագրի հիմքում ընկած արժույթի դիմաց ստացվող կամ վճարվող արժույթի կամ սակարկվող արժույթի (այսուհետ՝ ֆյուչերս պայմանագրի հիմքում ընկած արժույթի դիմաց ստացվող կամ վճարվող արժույթ) ISO կողմ:
- 3) **«Ֆյուչերսի վերջնահաշվարկի իրականացման ամսաթիվը»** սյունակում լրացվում է գործարքի փաստացի իրականացման ամսաթիվը:

62.1. Սույն կանոնակարգի համաձայն ֆյուչերսի հիմքում ընկած արժույթն անհրաժեշտ է որոշել 60.1.-րդ կետում սահմանված սկզբունքով:

63. Թիվ 6 հաշվետվության 6-րդ աղյուսակում լրացվում են ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից կնքված արժեթղթերով ֆորվարդ գործարքների վերաբերյալ տեղեկությունները:

64. Թիվ 6 հաշվետվության 6-րդ աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման կանոններին համապատասխան.

- 1) **«Գործարքի տեսակը (ֆորվարդ առք/ֆորվարդ վաճառք)»** սյունակում նշվում է «ֆորվարդ առք» կամ «ֆորվարդ վաճառք»՝ կախված նրանից, թե ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի տեսանկյունից ֆորվարդի հիմքում ընկած արժեթուղթը գնվում, թե վաճառվում է:
- 2) **«Միավոր արժեթղթի գինը»** սյունակում նշվում է ֆորվարդի հիմքում ընկած մեկ արժեթղթի ձեռքբերման կամ վաճառքի /իրականացման/ գինը: Ծավալային արժեթղթերի համար սույն սյունակը չի լրացվում:
- 3) **«Քանակը՝ հատերով»** սյունակում լրացվում է ֆորվարդ պայմանագրի հիմքում ընկած՝ գնվող կամ վաճառվող արժեթղթերի քանակը, ընդ որում, ծավալային արժեթղթերի համար սույն սյունակը չի լրացվում:
- 4) **«Ընդհանուր գումարը»** հաշվարկվում է որպես միավոր գնի և քանակի արտադրյալ: Ծավալային արժեթղթերի դեպքում լրացվում է ծավալային արժեթղթերով կնքված գործարքի ընդհանուր գինը:
- 5) **«Ֆորվարդի վերջնահաշվարկի իրականացման ամսաթիվը»** սյունակում լրացվում է գործարքի փաստացի իրականացման ամսաթիվը:

65. Թիվ 6 հաշվետվության 7-րդ աղյուսակում լրացվում են ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից կնքված արժեթղթերով ֆյուչերս գործարքների վերաբերյալ տեղեկությունները:

66. Թիվ 6 հաշվետվության 7-րդ աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման կանոններին համապատասխան.

- 1) **«Գործարքի տեսակը (ֆյուչերս առք/ֆյուչերս վաճառք)»** սյունակում նշվում է «ֆյուչերս առք» կամ «ֆյուչերս վաճառք»՝ կախված նրանից թե հաշվետու ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի տեսանկյունից ֆյուչերսի հիմքում ընկած արժեթուղթը գնվում, թե վաճառվում է:

- 2) «Մեկ ֆյուչերսի հիմքում ընկած արժեթղթերի քանակը» սյունակում լրացվում է մեկ ֆյուչերսի հիմքում ընկած՝ գնվող կամ վաճառվող արժեթղթերի քանակը, ընդ որում՝ ծավալային արժեթղթերի համար սույն սյունակը չի լրացվում:
- 3) «Միավոր արժեթղթի գինը» սյունակում նշվում է ֆյուչերսի հիմքում ընկած մեկ արժեթղթի ձեռքբերման կամ վաճառքի /իրականացման/ գինը: Ծավալային արժեթղթերի համար սույն սյունակը չի լրացվում:
- 4) «Ընդհանուր գումարը» հաշվարկվում է որպես միավոր գնի և քանակի արտադրյալ: Ծավալային արժեթղթերի դեպքում լրացվում է ծավալային արժեթղթերով կնքված գործարքի ընդհանուր գինը:
- 5) «Ֆյուչերսի վերջնահաշվարկի իրականացման ամսաթիվը» սյունակում լրացվում է գործարքի փաստացի իրականացման ամսաթիվը:

67. Թիվ 6 հաշվետվության 8-րդ և 9-րդ աղյուսակներում լրացվում են ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից այլ ակտիվներով (բացառությամբ արժույթի և արժեթղթերի) կնքված ֆորվարդ և ֆյուչերս գործարքների վերաբերյալ տեղեկությունները: 8-րդ և 9-րդ աղյուսակները լրացվում են համապատասխանաբար սույն կանոնակարգի 64-րդ և 66-րդ կետերով սահմանված արժեթղթերով ֆորվարդների և արժեթղթերով ֆյուչերսների լրացման հրահանգին համապատասխան: Ընդ որում՝ «**ֆորվարդի հիմքում ընկած ակտիվը**» կամ «**ֆյուչերսի հիմքում ընկած ակտիվը**» սյունակներում լրացվում է դրանց հիմքում ընկած ցանկացած ակտիվի անվանումը:

68. Թիվ 6 հաշվետվության 10-րդ, 11-րդ և 12-րդ աղյուսակում լրացվում է ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից կնքված արժույթային, արժեթղթերով և այլ ակտիվներով (բացառությամբ արժույթի, արժեթղթերի) օպցիոնների առքի և վաճառքի գործարքների վերաբերյալ տեղեկությունները:

69. Թիվ 6 հաշվետվության 10-րդ, 11-րդ և 12-րդ աղյուսակների սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման կանոններին համապատասխան.

- 1) «**Գործարքի տեսակը (օպցիոն առք/օպցիոն վաճառք)**» սյունակում լրացվում է «օպցիոն առք» կամ «օպցիոն վաճառք»՝ կախված, թե հաշվետու ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի տեսանկյունից օպցիոնի առք է, թե վաճառք: Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի տեսանկյունից *օպցիոնի առք* է համարվում իրավունքի ձեռք բերումը գնել (վաճառել) օպցիոնի հիմքում ընկած ակտիվը, որի դիմաց ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձը հակառակ կողմին (որը ստանձնում է պարտավորություն վաճառել (գնել) օպցիոնի հիմքում ընկած ակտիվը) վճարում է պարգևավճար: *Եվ օպցիոնի վաճառք* է համարվում պարտավորության ստանձնումը գնել (վաճառել) օպցիոնի հիմքում ընկած ակտիվը, որի դիմաց հակառակ կողմը (որը ձեռք է բերում իրավունք վաճառել (գնել) օպցիոնի հիմքում ընկած ակտիվը) ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձին վճարում է պարգևավճար:
- 2) «**Օպցիոնի տեսակը (գնման օպցիոն/ վաճառքի օպցիոն)**» սյունակում լրացվում է «գնման օպցիոն» կամ «վաճառքի օպցիոն»: Գնման օպցիոնի առք նշանակում է, որ գնման օպցիոնի գնորդը իրավունք է ձեռք բերում գնել օպցիոնի հիմքում ընկած ակտիվը: Գնման օպցիոնի վաճառք նշանակում է, որ գնման օպցիոնի վաճառողը պարտավորություն է ստանձնում վաճառել օպցիոնի հիմքում ընկած ակտիվը: Վաճառքի օպցիոնի առք նշանակում է, որ վաճառքի օպցիոնի գնորդը իրավունք է ձեռք բերում վաճառել օպցիոնի հիմքում ընկած ակտիվը: Վաճառքի օպցիոնի վաճառք նշանակում է, որ վաճառքի օպցիոնի վաճառողը պարտավորություն է ստանձնում գնել օպցիոնի հիմքում ընկած ակտիվը: Մի կողմի համար գնման

օպցիոնի առքը մյուս կողմի համար նշանակում է գնման օպցիոնի վաճառք: Մի կողմի համար վաճառքի օպցիոնի առքը մյուս կողմի համար նշանակում է վաճառքի օպցիոնի վաճառք:

- 3) «Միավոր արժեթղթի գինը», «Քանակը», «Ընդհանուր գումարը (ծավալը)» սյունակները լրացվում են սույն կանոնակարգի 60-րդ և 64-րդ կետով սահմանված արժույթով և արժեթղթերով ֆորվարդների լրացման հրահանգին համապատասխան՝ կախված օպցիոնի հիմքում ընկած ակտիվից (այլ ակտիվներով օպցիոնների դեպքում աղյուսակի՝ վերոնշյալ սյունակները լրացվում են 64-րդ կետով սահմանված արժեթղթերով ֆորվարդների լրացման հրահանգին համապատասխան):

70. Թիվ 6 հաշվետվության 13-րդ, 14-րդ և 15-րդ աղյուսակներում լրացվում են ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից կնքված փոխարժեքային, արժույթային և տոկոսադրույքային սվոփերի վերաբերյալ տեղեկությունները: ~~Ընդ որում՝ ներդրումային ծառայություններ մատուցող բանկերը և վարկային կազմակերպությունները 14-րդ աղյուսակով նախատեսված արժույթային սվոփ գործարքները չեն ներկայացնում համաձայն սույն կանոնակարգի: (հանվել է 05.05.09թ. քիվ 115-Ն որոշմամբ)~~

71. Թիվ 6 հաշվետվության 13-րդ, 14-րդ և 15-րդ աղյուսակների սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման կանոնների համապատասխան.

- 1) «Վճարվող տոկոսադրույքի վճարման պարբերականությունը» սյունակում լրացվում է ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի կողմից վճարվող տոկոսադրույքի պարբերականությունը (մասնավորապես՝ օրական, շաբաթական, ամսական, տարեկան և այլն):
- 2) «Ստացվող տոկոսադրույքի վճարման պարբերականությունը» սյունակում լրացվում է ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձին վճարվող տոկոսադրույքի պարբերականությունը (մասնավորապես՝ օրական, շաբաթական, ամսական, տարեկան և այլն):

Ընդ որում՝ Թիվ 6 հաշվետվության 13, 14 աղյուսակների սվոպի (սվոպ գործարքի) հիմքում ընկած արժույթը որոշվում է 60.1-րդ կետում սահմանված սկզբունքով: Թիվ 6 հաշվետվության աղյուսակ 15-ի համաձայն սվոպի հիմքում ընկած արժույթը տոկոսային վճարումների հաշվարկման համար հիմք հանդիսացող դրամական միջոցների արժույթն է:

71.1 Թիվ 6 հաշվետվության 16-րդ աղյուսակում լրացվում է 49-րդ կետում սահմանված ժամկետներում ինչպես կնքված (վերակնքված) և (կամ) կատարված (փակված) փոխարժեքային տարբերության վրա հիմնված գործարքների վերաբերյալ տեղեկությունները: «Փոխարժեքային տարբերության վրա հիմնված գործարքը» համաձայնություն է երկու կողմերի միջև որոշակի պարբերականությամբ միմյանց միջև փոխանակել ակտիվի փոխարժեքային տարբերությունները գործարքի կնքման և փակման միջակայքում: Ընդ որում, գործարքի կնքման պահին նախապես չի սահմանվում գործարքի փակման ժամկետը: Ընդ որում.

- 1) Կնքված է համարվում նոր կնքված գործարքը (նոր բացված դիրքը),
- 2) Վերակնքված է համարվում նախկինում կնքված գործարքի վերակնքման գործարքը,

- 3) Կատարված գործարք է համարվում կնքված (վերակնքված) գործարքի դիրքերի վերագնահատումը՝ փաստացի (կատարման) փոխարժեքով,
- 4) Փակված գործարք է համարվում կնքված (վերակնքված) գործարքի դիրքերի վերջնական փակումը:

71.2 *Թիվ 6 հաշվետվության 16-րդ աղյուսակի* սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման կանոններին համապատասխան.

- 1) **«Գնվող/վաճառվող արժույթի ISO կոդը»** սյունակում լրացվում է գործարքի կնքման (վերակնքման) պահին գնվող, կատարման (փակման) պահին վաճառվող արժույթի ISO կոդը:
- 2) **«Գործարքի արժույթի ISO կոդը»** սյունակում լրացվում է այն արժույթի ISO կոդը, որով գնվում/վաճառվում է կնքման (վերակնքման), կատարման (փակման) գործարքների առարկա հանդիսացող արժույթը:
- 3) **«Բացման փոխարժեքը»** սյունակում լրացվում է արտարժույթային գործարքի կնքման (վերակնքման) պահին գնվող (գնված) միավոր արժույթի ձեռքբերման փոխարժեքը:
- 4) **«Կատարման փոխարժեքը»** սյունակում լրացվում է գործարքի կատարման պահին գնված արժույթի փաստացի փոխարժեքը (վերակնքման դեպքում) կամ դիրքի փակման պահին վաճառվող (նախկինում գնված) արժույթի փաստացի փոխարժեքը (գործարքի վերջնական փակման դեպքում):
- 5) **«Շահույթ/վնաս»** սյունակում լրացվում է տվյալ գործարքի արդյունքում առաջացած շահույթը/վնասը գործարքի արժույթով:
- 6) **«Գործարքի կնքման (վերակնքման) ամսաթիվը»** սյունակում առաջին անգամ կնքված գործարքների դեպքում լրացվում է գործարքի կնքման ամսաթիվը, մնացած դեպքերում՝ գործարքի վերակնքման ամսաթիվը:
- 7) **«Գործարքի բնույթը»** սյունակում լրացվում է «կնքված», «վերակնքված», «կատարված» կամ «փակված»՝ կախված սույն կանոնակարգի 71.1-րդ կետով սահմանված դրույթների համաձայն որոշված գործարքի բնույթից:.

71.3 *Թիվ 6 հաշվետվության 17-րդ աղյուսակում* լրացվում է 49-րդ կետում սահմանված ժամկետներում կնքված, և (կամ) փակված գնային տարբերության վրա հիմնված գործարքների վերաբերյալ տեղեկությունները: «Գնային տարբերության վրա հիմնված գործարքը» համաձայնություն է երկու կողմերի միջև՝ որոշակի պարբերականությամբ միմյանց միջև փոխանակել ակտիվի գնային տարբերությունները: Ընդ որում, գործարքի կնքման պահին նախապես չի սահմանվում գործարքի փակման ժամկետը: Ընդ որում.

- 1) Կնքված է համարվում նոր կնքված գործարքը (ակտիվի ձեռքբերումը),
- 2) Փակված գործարք է համարվում նախկինում կնքված գործարքի արդյունքում ձեռքբերված ակտիվի վաճառքը:

71.4 *Թիվ 6 հաշվետվության 17-րդ աղյուսակի* սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման կանոններին համապատասխան.

- 1) **«Գործարքի առարկա ակտիվի ձեռքբերման (բացման) զինը»** սյունակում լրացվում է գործարքի կնքման պահին ակտիվի ձեռքբերման զինը:
- 2) **«Գործարքի առարկա հանդիսացող ակտիվի վաճառքի (փակման) զինը»** սյունակում լրացվում է գործարքի վերջնական կատարման (ակտիվի

- 3) «Շահույթ/վնաս» սյունակում լրացվում է տվյալ գործարքի արդյունքում առաջացած շահույթը/վնասը՝ բացման գնի արժույթով:
4. «Գործարքի բնույթը» սունակում լրացվում է «կնքված» կամ «փակված»՝ կախված սույն կանոնակարգի 71.3-րդ կետով սահմանված դրույթների համաձայն որոշված գործարքի բնույթից:

**ԳԼՈՒԽ 7. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՓԱԹԵԹԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 7
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ**

72. Թիվ 7 հաշվետվությունում լրացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից արժեթղթերի փաթեթի կառավարման վերցված միջոցները: Ընդ որում՝ սույն հաշվետվությունը լրացվում է հազար դրամներով:

73. «Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ միջոցների ընթացիկ արժեքը» սյունակում լրացվում է ակտիվի վերաչափված հաշվեկշռային արժեքը, իսկ դրամական միջոցների դեպքում՝ արտարժույթի փոխարժեքը հաշվարկվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ Կենտրոնական բանկի պաշտոնական ինտերնետային կայքում հրապարակված միջին փոխարժեքով:

**ԳԼՈՒԽ 8. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՓԱԹԵԹԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 8
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ**

74. Թիվ 8 հաշվետվությունում լրացվում է ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձին *սեփականության իրավունքով* պատկանող արժեթղթերի փաթեթի կառուցվածքի վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Ռեպո (հակադարձ ռեպո) գործարքների տեսանկյունից սույն հաշվետվական ձևում արտացոլվում են միայն հակադարձ ռեպո գործարքի արդյունքում սեփականության իրավունքով ձեռք բերված և դեռևս հետ չվաճառված արժեթղթերի մասին տեղեկությունները: Ընդ որում՝ սույն հաշվետվությունը լրացվում է հազար դրամներով:

75. Թիվ 8 հաշվետվության սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման հրահանգին համապատասխան.

- 1) «Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը» սյունակում նշվում է արժեթղթի կոդը, մասնավորապես՝ Հայաստանի Հանրապետությունում թողարկված ոչ պետական արժեթղթերի դեպքում՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից շնորհված արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը: Պետական պարտատոմսերի դեպքում նշվում է դրանց թողարկման պետական գրանցման համարը: Օտարերկրյա արժեթղթերի դեպքում նշվում է օտարերկրյա իրավասու մարմնի կողմից արժեթղթին շնորհված տարբերակիչ ծածկագիրը (հայտնի լինելու դեպքում):

- 2) **«Արժեթղթի դասը»** սյունակում նշվում է «բաժնային» կամ «ոչ բաժնային»: Արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագրի (պետական գրանցման համարի) առկայության դեպքում սույն սյունակը չի լրացվում: Սույն սյունակը օտարերկրյա արժեթղթերի համար պարտադիր լրացման ենթակա է՝ անկախ այն հանգամանքից արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը առկա է, թե ոչ:
- 3) **«Թողարկողի ֆիրմային անվանումը, գտնվելու վայրը»** սյունակում նշվում է թողարկողի ֆիրմային անվանումը (ֆիզիկական անձի դեպքում՝ անունը, ազգանունը, հայրանունը), գտնվելու վայրը (բնակության վայր)՝ արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագրի բացակայության դեպքում: Սույն սյունակը օտարերկրյա արժեթղթերի համար պարտադիր լրացման ենթակա է՝ անկախ այն հանգամանքից արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը առկա է, թե ոչ:
- 4) **«Արժեթղթերի ծավալն անվանական արժեքով»** սյունակում լրացվում է արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը:
- 5) **«Արժեթղթի քանակը»** սյունակում լրացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձին սեփականության իրավունքով պատկանող արժեթղթի քանակը: Սույն սյունակը ծավալային արժեթղթերի համար չի լրացվում:
- 6) **«Արժեթղթի հաշվեկշռային արժեքը»** սյունակում լրացվում է արժեթղթի հաշվեկշռային արժեքը, ներառյալ՝ այդ արժեթղթերի գծով հաշվարկված տոկոսները:
- 7) **«Արժեթղթի դասակարգումն ըստ ձեռքբերման նպատակի»** սյունակում լրացվում է «վաճառքի համար մատչելի», «մինչև մարման ժամկետը պահվող» կամ «առևտրային նպատակով պահվող «կամ այլ» (նշված 3 դասակարգումներին չհամապատասխանելու դեպքում)»:

8) **«Արժեթղթի կարգավիճակը»** սյունակում լրացվում է «գրավադրված», եթե արժեթղթի տնօրինման իրավունքը որևէ ձևով սահմանափակված է, հակադարձ ռեպո գործարքի արդյունքում սեփականության իրավունքով ձեռք բերված և դեռևս հետ չվաճառված արժեթղթերի դեպքում լրացվում է «հակադարձ ռեպո», մնացած դեպքերում՝ «ազատ»:

**ԳԼՈՒԽ 9. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՏԵՂԱԲԱՇԽՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 9
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ**

76. Թիվ 9 հաշվետվությունում լրացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից տեղաբաշխված արժեթղթերի (բացառությամբ իր կողմից թողարկված արժեթղթերի) վերաբերյալ տեղեկությունները: Սույն հաշվետվությունը ներկայացնում է այն ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձը, որը տվյալ արժեթղթերի գլխավոր տեղաբաշխողն է համարվում (ենթատեղաբաշխողների տեղաբաշխած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկությունները ներկայացնում է գլխավոր տեղաբաշխողը): Ընդ որում՝ սույն հաշվետվությունը լրացվում է հազար դրամներով:

77. Թիվ 9 հաշվետվության սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման կանոններին համապատասխան.

- 1) **«Տեղաբաշխողի կողը»** սյունակում լրացվում է Կենտրոնական բանկի կողմից տեղաբաշխողին և (կամ) ենթատեղաբաշխողին տրամադրված կողը:

2) «Արժեթղթի դասը» սյունակում նշվում է «բաժնային» կամ «ոչ բաժնային»: Արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագրի առկայության դեպքում սույն սյունակը չի լրացվում: Սույն սյունակը օտարերկրյա արժեթղթերի համար պարտադիր լրացման ենթակա է՝ անկախ այն հանգամանքից արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրն առկա է, թե ոչ:

3) «Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը» սյունակում նշվում է արժեթղթի կոդը, մասնավորապես, Հայաստանի Հանրապետությունում թողարկված ոչ պետական արժեթղթերի դեպքում՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից շնորհված արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը: Պետական արժեթղթերի դեպքում նշվում է դրանց թողարկման պետական գրանցման համարը: Օտարերկրյա արժեթղթերի դեպքում նշվում է օտարերկրյա իրավասու մարմնի կողմից արժեթղթին շնորհված տարբերակիչ ծածկագիրը (հայտնի լինելու դեպքում):

4) «Թողարկողի ֆիրմային անվանումը, գտնվելու վայրը» սյունակում նշվում է թողարկողի ֆիրմային անվանումը (ֆիզիկական անձի դեպքում՝ անունը, ազգանունը, հայրանունը), գտնվելու վայրը (բնակության վայր)՝ արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագրի բացակայության դեպքում: Սույն սյունակը օտարերկրյա արժեթղթերի համար պարտադիր լրացման ենթակա է՝ անկախ այն հանգամանքից արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրն առկա է, թե ոչ:»

5) «Թողարկողի հետ կնքված պայմանագրի ամսաթիվը» սյունակում լրացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում տեղաբաշխված արժեթղթերի գծով թողարկողի հետ կնքված տեղաբաշխման պայմանագրի կնքման ամսաթիվը: Եթե տեղաբաշխման պայմանագիրը փոփոխվել է, ապա լրացվում է պայմանագրի փոփոխված ամսաթիվը: Սույն սյունակը լրացվում է անկախ այն հանգամանքից հաշվետու ժամանակաշրջանում արժեթղթեր տեղաբաշխվել են, թե ոչ:

6) «Եղանակը (երաշխավորված (չերաշխավորված))» սյունակում լրացվում է «երաշխավորված» և (կամ) «չերաշխավորված»: Ընդ որում, արժեթղթի տեղաբաշխման մասին տեղեկությունները լրացվում են երկու տողով, եթե պայմանագրով նախատեսված տեղաբաշխման ենթակա արժեթղթերի մի մասը նախատեսվում է իրականացնել երաշխավորված տարբերակով, իսկ մյուս մասը՝ չերաշխավորված

ԳԼՈՒԽ 10. ՊԱՀԱՌՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐՑՎԱԾ ՈՉ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 10 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

78. Թիվ 10 հաշվետվությունում լրացվում է ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից պահառության վերցված ոչ պետական արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի (հաշվետու ամսվա) վերջի դրությամբ:

79. Թիվ 10 հաշվետվության սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման հրահանգին համապատասխան.

1) «Արժեթղթի սեփականատեր հանդիսացող սուբյեկտը» սյունակում լրացվում է «ռեզիդենտ իրավաբանական անձ», «ռեզիդենտ ֆիզիկական անձ», «ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձ» կամ «ռեզիդենտ ֆիզիկական անձ»:

2) «Արժեթղթի դասը» սյունակում նշվում է «բաժնային» կամ «ոչ բաժնային»: Արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագրի առկայության դեպքում սույն սյունակը չի լրացվում: Սույն սյունակը օտարերկրյա արժեթղթերի համար պարտադիր լրացման ենթակա է՝ անկախ այն հանգամանքից արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրն առկա է, թե ոչ:

3) «Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը» սյունակում նշվում է արժեթղթի կոդը, մասնավորապես՝ Հայաստանի Հանրապետությունում թողարկված ոչ պետական արժեթղթերի դեպքում՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից շնորհված արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը: Օտարերկրյա արժեթղթերի դեպքում նշվում է օտարերկրյա իրավասու մարմնի կողմից արժեթղթին շնորհված տարբերակիչ ծածկագիրը (հայտնի լինելու դեպքում):

4) «Թողարկողի ֆիրմային անվանումը գտնվելու վայրը» սյունակում նշվում է թողարկողի ֆիրմային անվանումը (ֆիզիկական անձի դեպքում՝ անունը, ազգանունը, հայրանունը), գտնվելու վայրը (բնակության վայր)՝ արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագրի բացակայության դեպքում: Սույն սյունակը օտարերկրյա արժեթղթերի համար պարտադիր լրացման ենթակա է՝ անկախ այն հանգամանքից արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրն առկա է, թե ոչ:

5) «Քանակը» ենթասյունակում լրացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի կողմից պահառության վերցված արժեթղթերի քանակը՝ հատերով:

6) «գրավադրման հիմքով արգելադրված արժեթղթերի քանակը» ենթասյունակում լրացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ գրավադրման հիմքով արգելադրված արժեթղթերի քանակը՝ հատերով:

7) «կալանված և (կամ) արգելանք դրված արժեթղթերի քանակը» ենթասյունակում լրացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ այն արժեթղթերի քանակը՝ հատերով, որոնց վրա Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված իրավասու մարմինների և (կամ) պաշտոնատար անձանց (քրեական հետապնդում իրականացնող մարմինների, դատարանի, հարկադիր կատարողի և այլնի) որոշմամբ դրվել է կալանք և (կամ) արգելանք:

ԳԼՈՒԽ 11. ԱՐՏԱՐԺՈՒՅԹԻ ԱՌՔՈՒՎԱՃԱՌՔԻ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 11 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

80. Թիվ 11 հաշվետվությունում լրացվում են ներդրումային ընկերությունների կողմից արտարժույթի առքի ու վաճառքի սվտթ գործարքների վերաբերյալ տեղեկությունները:

81. Եթե սույն հաշվետվությունում ներառվող տվյալները հաշվետու ժամանակաշրջանում փոփոխություն չեն կրել, կամ եթե հաշվետվությանն առնչվող գործարքներ չեն իրականացվել, ապա ներդրումային ընկերությունը ներկայացնում է դատարկ հաշվետվությունը:

82. Թիվ 11 հաշվետվության սյունակները լրացվում հետևյալ լրացման կանոններին համապատասխան.

- 1) **«Ամսաթիվը»** մասում լրացվում է սփոթ գործարքի կնքման ամսաթիվը:
- 2) **«Գործարքի տեսակը»** սյունակում լրացվում է գործարքի կողմ, որը բաղկացած է երկու պարամետրերից և ունի հետևյալ տեսքը՝ «1թ/[1թ]» (թ - թվային).
ա. Առաջին պարամետրը ցուցադրում է, թե ում միջև է կատարվել գործարքը, և այն կարող է ունենալ հետևյալ արժեքները. «1» - իր կամ իր հաճախորդի անունից և հաշվին ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց հետ, արժութային շուկայի բրոքերների/դիլերների հետ կատարված գործառնություններ կամ «2» - հաճախորդների հետ իրականացված գործառնություններ:
բ. Երկրորդ պարամետրը ցույց է տալիս գործարքի մասնակցի տեսակը. «1» - ռեզիդենտների համար (ինչպես նաև չլրացնելու դեպքում), «2» - ոչ ռեզիդենտների համար,
մասնավորապես՝ «Գործարքի տեսակը» սյունակում «2/2» նշումը նշանակում է ոչ ռեզիդենտ հաճախորդների հետ իրականացրած գործարք:
- 3) **«Գործարքի իրականացման վայրը»** սյունակը լրացվում է հետևյալ կերպ. եթե գործարքը իրականացվել է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող կարգավորվող շուկայում, ապա նշվում է կարգավորվող շուկայի օպերատորի Կենտրոնական բանկի կողմից շնորհված կողմ, եթե գործարքը իրականացվել է Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս գործող կարգավորվող շուկայում դեպքում՝ ապա նշվում է տվյալ օպերատորի լրիվ ֆիրմային անվանումը, եթե գործարքը իրականացվել է կարգավորվող շուկայից դուրս՝ ապա նշվում է «չկարգավորվող շուկա»:
- 4) **«Գործարքի արժույթներ»** սյունակը լրացվում է տարադրամների ISO կոդերի տեսքով, անգլերեն տառերով՝ օգտագործելով «/» նշանը որպես բաժանիչ առանց չակերտների, մասնավորապես՝ USD/AMD, ընդ որում համարիչում գրվում է սակարկվող (գործարքի առարկա) արժույթի նշանը, հայտարարում՝ գնանշող:
- 5) **«Առքի ծավալ (արտարժույթով)»** և **«Վաճառքի ծավալ (արտարժույթով)»** սյունակներում լրացվում են համապատասխանաբար գնվող և վաճառվող (սակարկվող) արժույթների ծավալները:
- 6) **«Առքի միջին կշռված փոխարժեք»** և **«Վաճառքի միջին կշռված փոխարժեք»** սյունակներում համապատասխանաբար լրացվում են տվյալ տիպի գործարքի միջին կշռված փոխարժեքները՝ յուրաքանչյուր արտարժույթի տեսակի գծով, որը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$Մ\Phi\text{առք} = (Ա\delta 1 * Ա\Phi 1 + Ա\delta 2 * Ա\Phi 2 + \dots + Ա\delta n * Ա\Phi n) / (Ա\delta 1 + Ա\delta 2 + \dots + Ա\delta n),$$

$$Մ\Phi\text{վաճառք} = (Վ\delta 1 * Վ\Phi 1 + Վ\delta 2 * Վ\Phi 2 + \dots + Վ\delta n * Վ\Phi n) / (Վ\delta 1 + Վ\delta 2 + \dots + Վ\delta n),$$

որտեղ՝

ՄՓառք (ՄՓվաճառք) - առքի (վաճառքի) միջին փոխարժեք,

Ա δ i (Վ δ i) - «i»-րդ գործարքի առքի (վաճառքի) ծավալ,

Ա Φ i (Վ Φ i) - «i»-րդ գործարքի առքի (վաճառքի) փոխարժեք,

«i» - փոփոխական թիվ, որը փոխվում է 1-ից «n»:

ա. Սույն հաշվարկը կատարվում է արտարժույթի յուրաքանչյուր տեսակի համար, որով գործարք է կատարվել:

բ. Փոխարժեքները պետք է ներկայացվեն սակարկվող արժույթի ուղիղ

զմանշման տեսքով, այսինքն՝ ցույց տան արտարժույթի փոխարժեքը 1 ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ, բացառությամբ՝ անգլիական ֆունտ ստեռլինգի և եվրոյի փոխարժեքների:

ԳԼՈՒԽ 12. ԱՐՏԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ՂԻՐՔԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 12 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

83. Թիվ 12 հաշվետվությունը բաղկացած է 2 էջից, որը ներառում է 3 աղյուսակ: Սույն կանոնակարգի համաձայն՝ ակտիվները կամ պարտավորությունները պարունակում են արտարժույթային ռիսկ, երբ դրանց մեծությունները, դրանց գծով ստացվելիք կամ վճարելիք գումարները Հայաստանի Հանրապետության դրամային արտահայտությամբ ժամանակի ընթացքում կարող են փոփոխվել՝ պայմանավորված Հայաստանի Հանրապետության դրամի նկատմամբ արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությամբ: Ընդ որում, սույն կանոնակարգի իմաստով՝ արտարժույթային ռիսկ են պարունակում նաև թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորները, ինչպես նաև թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներով արտահայտված ակտիվները և պարտավորությունները: Արտարժույթային դիրքերի հաշվարկում ակտիվների և պարտավորությունների մեջ ընդգրկվում են նաև արտարժույթային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունները՝ հետհաշվեկշռում արտացոլված արժեքի չափով: Արտարժույթային դիրքերը հաշվարկվում են յուրաքանչյուր օրվա դրությամբ և արտահայտվում Հայաստանի Հանրապետության հազար դրամով: Արտարժույթային դիրքը ներդրումային ընկերության արտարժույթային ռիսկ պարունակող ակտիվների և արտարժույթային ռիսկ պարունակող պարտավորությունների միջև եղած տարբերությունն է: Արտարժույթային դիրքերը սահմանվում են՝

- 1) երկար, եթե տարբերությունը մեծ է գրոյից,
- 2) կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է գրոյից,
- 3) փակ, եթե տարբերությունը հավասար է գրոյի,
- 4) բաց, եթե տարբերությունը մեծ կամ փոքր է գրոյից:

84. Արտարժույթների համար հաշվարկվում է համախառն արտարժույթային դիրք, որն իրենից ներկայացնում է արտարժույթների դիրքերի բացարձակ մեծությունների հանրագումար:

85. Առաջին էջում լրացվում են «Արտարժույթային դիրքի մեծությունն օրվա վերջին» տողերը՝ ըստ առանձին արտարժույթների (երբ առանձին արտարժույթի գծով ներդրումային ընկերությունն ունի կարճ դիրք, ապա «Արտարժույթային դիրքի մեծությունն օրվա վերջին» տողում նշված մեծությունը տրվում է բացասական նշանով): Առաջին աղյուսակում արտարժույթային դիրքերի հաշվարկը կատարվում է՝ ներառյալ համապատասխան արժույթների գծով ածանցյալ գործիքները, իսկ երկրորդում՝ առանց ածանցյալ գործիքների: «Արտարժույթի ISO կոդը» տողում լրացվում է տվյալ արտարժույթային դիրքի մեծություն ունեցող արտարժույթի ISO կոդը:

86. Երկրորդ էջում ներկայացվում է ներդրումային ընկերության ակտիվների, պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային հոդվածների կազմն ըստ արտարժույթների: Երկրորդ էջը լրացվում է այն

~~«ՊԼԱՌԻՆ 13. ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ՈՒՍԿԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 13 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ~~

~~87. —«Թիվ 13 հաշվետվությունը բաղկացած է 2 աղյուսակից՝ տոկոսային գործիքների երկար և կարճ դիրքերի վերաբերյալ:~~

~~88. Թիվ 13 հաշվետվությունում լրացվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ հաշվետու անձի տոկոսային գործիքների ընդհանուր շուկայական արժեքը և տոկոսադրույքները՝ ըստ երկար և կարճ դիրքերի: *Ընդ որում, հաշվետվությունը լրացվում է միայն առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի տոկոսային գործիքների համար:*~~

~~89. Թիվ 13 հաշվետվության համաձայն~~

- ~~1) տոկոսային գործիքների երկար դիրք է համարվում այն դիրքը, որն արտահայտում է իրավունք կամ պարտավորություն՝ ստանալ տոկոսային գործիքներ, ինչպես նաև հաշվետու անձի սեփական տոկոսային գործիքները,~~
- ~~2) տոկոսային գործիքների կարճ դիրք է համարվում այն դիրքը, որն արտահայտում է իրավունք կամ պարտավորություն՝ փոխանցել տոկոսային գործիքներ:~~

~~90. Թիվ 13 հաշվետվության համաձայն տոկոսային գործիքներ են համարվում:~~

- ~~1) պարտքային արժեթղթերը, ընդ որում՝~~

~~ա. ֆորվարդ, ֆյուչերս և օպցիոն այն գործարքները, որոնց հիմքում ընկած են պարտքային արժեթղթերի առքի (վաճառքի) գործարքներ, սույն հաշվետվությունում ներկայացվում են ըստ դրանց հիմքում ընկած պարտքային արժեթղթերի երկար (կարճ) դիրքի:~~

~~բ. Ռեպո գործառնությունները, արժեթղթերի ապահովվածությանը վարկավորումը, որոնց հիմքում ընկած է պարտքային արժեթղթերի ներգրավման (տրանսպորման) գործարքները, սույն հաշվետվությունում ներկայացվում են ըստ այս գործառնությունների հիմքում ընկած պարտքային արժեթղթերի երկար (կարճ) դիրքի:~~

~~գ. Արժեթղթերի երաշխավորված տեղաբաշխման պարտավորությունները, որոնք նախատեսում են պարտքային արժեթղթերի առքի (վաճառքի) պարտավորություն, սույն հաշվետվությունում ներկայացվում են ըստ պարտքային արժեթղթերի երկար (կարճ) դիրքի:~~

2) տոկոսադրույքի սվոփը, ընդ որում, սույն հաշվետվությունում տոկոսադրույքի սվոփի վերաբերյալ տեղեկությունները ներառելիս այն տրոհվում է երկու մասի հետևյալ կերպ. տոկոսադրույքի ստացումը, ներկայացվում է որպես երկար դիրք, իսկ տոկոսադրույքի վճարումը՝ կարճ դիրք:

91. ~~Սույն հաշվետվությունում տոկոսային գործիքները դասակարգվում են ըստ ժամկետների, ըստ տոկոսադրույքների («մինչև 3%» տոկոսադրույքով և «3% և/կամ բարձր» տոկոսադրույքով), ինչպես նաև խմբավորվում են հետևյալ խմբերում՝ «կառավարության», «հուսալի» և «այլ տոկոսային գործիքներ»:~~

92. ~~«Կառավարության» տոկոսային գործիքների մեջ ներառվում են.~~

1) ~~Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից քողարկած արժեթղթեր, Հայաստանի Հանրապետության պետական գանձապետական պարտատոմսերը,~~

2) ~~/ԱԱԱ (Fitch-ի կամ S&P-ի վարկանիշ)/Ասա (Moodi's-ի վարկանիշ)/ ից /ԱԱ /Աա3/ վարկանիշ ունեցող օտարերկրյա կենտրոնական բանկերի, կառավարությունների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների քողարկած պարտքային արժեթղթերը,~~

3) ~~/Ա+/Ա1/ ից /ԲԲԲ /Բաա3/ վարկանիշ ունեցող օտարերկրյա կենտրոնական բանկերի, կառավարությունների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների քողարկած պարտքային արժեթղթերը,~~

4) ~~/ԲԲ+/Բա1/ ից /Բ /Բ3/ վարկանիշ ունեցող օտարերկրյա կենտրոնական բանկերի, կառավարությունների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների քողարկած պարտքային արժեթղթերը,~~

5) ~~/Բ /Բ3/ ից ցածր վարկանիշ ունեցող օտարերկրյա կենտրոնական բանկերի, կառավարությունների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների քողարկած պարտքային արժեթղթերը,~~

6) ~~Fitch-ի, S&P-ի կամ Moodi's-ի կողմից շնորհված վարկանիշ չունեցող օտարերկրյա կենտրոնական բանկերի, կառավարությունների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների քողարկած պարտքային արժեթղթերը:~~

93. ~~«Հուսալի» տոկոսային գործիքների մեջ ներառվում են.~~

1) ~~Արժույթի միջազգային հիմնադրամի, Համաշխարհային բանկի, Եվրոպական կենտրոնական բանկի, Եվրոպական վերակառուցման և զարգացման բանկի նկատմամբ պահանջները, ինչպես նաև Կենտրոնական բանկի խորհրդի համաձայնությամբ՝ այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջները,~~

2) ~~Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և օտարերկրյա բանկերի՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող մասնաճյուղերի պարտքային արժեթղթերը, օտարերկրյա բանկի կողմից քողարկված /ԲԲԲ /Բաա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող պարտքային արժեթղթերը,~~

3) ~~Օտարերկրյա ոչ բանկ կազմակերպության կողմից քողարկված /Ա /Ա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող պարտքային արժեթղթերը, ինչպես նաև Կենտրոնական բանկի կողմից «Բ» և ավելի բարձր վարկանիշ ստացած ոչ բանկ կազմակերպությունների պարտքային արժեթղթերը:~~

94. ~~«Այլ» տոկոսային գործիքների մեջ ներառվում են այն տոկոսային գործիքները, որոնք չեն դասվում պետական և հուսալի տոկոսային գործիքների շարքին:~~

95. ~~Թիվ 13 հաշվետվության 1-ին և 2-րդ աղյուսակների սյունակները լրացվում են հետևյալ կանոններին համապատասխան.~~

1) «գումար» սյունակում նշվում է տոկոսային գործիքների ընդհանուր շուկայական արժեքը, ընդ որում՝

ա. Հայաստանի Հանրապետության պետական (գանձապետական) պարտատոմսերի և Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից քողարկված պարտատոմսերի համար արժեքի շուկայական արժեքը հաշվարկվում է հիմք ընդունելով եկամտաբերության կորը;

բ. այն պարտքային արժեքի համար, որոնցով կարգավորվող շուկայում իրականացվել է գործարք առավելագույնը 10 աշխատանքային օր առաջ, շուկայական արժեքը հաշվարկվում է կարգավորվող շուկայում հաստատված վերջին գործարքի եկամտաբերությամբ (վերջին օրվա փակման եկամտաբերությամբ);

գ. այն պարտքային արժեքի համար, որոնցով կարգավորվող շուկայում գործարքներ չեն իրականացվել, կամ որոնցով կարգավորված շուկայում վերջին գործարքն իրականացվել է ավելի քան 10 աշխատանքային օր առաջ, սակայն որոնց համար առկա է շուկա ստեղծող (մարքեթ մեյքեր), շուկայական արժեքը հաշվարկվում է հիմք ընդունելով շուկա ստեղծողի կողմից առաջարկվող տվյալ պարտքային արժեքի գնանշումները: Ընդ որում, երկար դիրքի հաշվարկի ժամանակ հիմք է ընդունվում այն եկամտաբերությունը, որով պարտքային արժեքուղորդ կարող է վաճառվել, իսկ կարճ դիրքի հաշվարկի ժամանակ՝ այն եկամտաբերությունը, որով տվյալ պարտքային արժեքուղորդ կարող է գնվել:

դ. այն պարագայում, երբ պարտքային արժեքի համար կիրառելի չեն շուկայական արժեքի հաշվարկման սույն կետի «ա» «գ» պարբերություններով սահմանված եղանակները, այդ դեպքում պարտքային արժեքի շուկայական գնի հաշվարկման համար հիմք է ընդունվում տվյալ պարտքային արժեքի մինչև մարում եկամտաբերությունը (գնման եկամտաբերությունը): Պարտքային արժեքի մինչև մարում եկամտաբերություն է համարվում այն եկամտաբերությունը, որով արժեքի մինչև մարումը ստացվելիք հոսքերի զեղչված արժեքը կհամընկնի արժեքի գնման (վաճառքի) պահին արժեքի գնի հետ;

դ. տոկոսադրույքի սվոփի համար որպես շուկայական արժեք ընդունվում է գործարքի ծավալը (գործարքի հիմքում ընկած արժեքը);

ե. արժեքի երաշխավորված տեղաբաշխման պարտավորությունների դեպքում որպես շուկայական արժեք ընդունվում է պարտքային արժեքի գնման (վաճառքի) համար նախօրոք սահմանված գինը, իսկ նախօրոք սահմանված գնի որոշման անհնարինության պարագայում պարտքային արժեքի անվանական արժեքը:

2) «<3%» և «=> 3%» սյունակներում որպես տոկոսադրույք լրացվում է տոկոսային գործիքի միջին կշռված տոկոսադրույքը: Միջին կշռված տոկոսադրույքը հաշվարկվում է հետևյալ կերպ. հաշվարկվում է տվյալ վանդակում լրացվող բոլոր գործարքների տոկոսադրույքների և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ շուկայական արժեքների արտադրյալների գումարը, որն այնուհետև հարաբերվում է տվյալ վանդակի գործարքների շուկայական արժեքների ընդհանուր գումարին: Ընդ որում՝

ա. պարտքային արժեքի համար որպես տոկոսադրույք ընդունվում է տարեկան արժեկտրոնը (կուպոնը);

բ. արժեկտրոն չունեցող պարտքային արժեքի համար արժեկտրոնը ընդունվում է հավասար 0-ի, այսինքն՝ տոկոսադրույք սյունակում լրացվում է «0»;

գ. տոկոսադրույքի սվոփի համար որպես տոկոսադրույք ընդունվում է ստացվող տարեկան տոկոսադրույքը (երկար դիրքի դեպքում) և (կամ) վճարվող տարեկան տոկոսադրույքը (կարճ դիրքի դեպքում): Ընդ որում, լողացող տոկոսադրույքի դեպքում լրացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ ներդրումային ընկերության կողմից տվյալ գործարքի համար տվյալ պահին հաշվարկվող

ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ գործարքի համար հաշվարկվող LIBOR-ը 3% է, ապա սույն սյունակում լրացվում է 5%):

96. Ադյուսակներում համապատասխան ժամկետի ընտրությունը կատարվում է հետևյալ կերպ.

- 1) պարտքային արժեթղթերի համար (ներառյալ՝ մասնակի մարումներով արժեկտրոնային պարտքային արժեթղթերը) որպես ժամկետ ընդունվում է մինչև արժեթղթի մարումը մնացած օրերի քանակը;
- 2) այն տոկոսադրույքի սվոփը, որի դեպքում ներդրումային ընկերությունը ստանում է լողացող տոկոսադրույք և վճարում ֆիքսված տոկոսադրույք, սույն հաշվետվական ձևում լրացվում է որպես երկար դիրք լողացող տոկոսադրույքի գծով, որի համար որպես ժամկետ ընդունվում է մինչև հաջորդ տոկոսադրույքի վերանայումը մնացած օրերի քանակը, և կարճ դիրք ֆիքսված տոկոսադրույքի գծով, որի համար որպես ժամկետ ընդունվում է սվոփ գործարքի մինչև մարումը մնացած օրերի քանակը;
- 3) այն տոկոսադրույքի սվոփը, որի դեպքում ներդրումային ընկերությունը վճարում է լողացող տոկոսադրույք և ստանում ֆիքսված տոկոսադրույք, սույն հաշվետվական ձևում լրացվում է որպես կարճ դիրք լողացող տոկոսադրույքի գծով, որի համար որպես ժամկետ ընդունվում է մինչև հաջորդ տոկոսադրույքի վերանայումը մնացած օրերի քանակը, և երկար դիրք ֆիքսված տոկոսադրույքի գծով, որի համար որպես ժամկետ ընդունվում է սվոփ գործարքի մինչև մարումը մնացած օրերի քանակը:

ԳԼՈՒԽ 14. ԲԱԺՆԱՅԻՆ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՌԻՍԿԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 14 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

97. Թիվ 14 հաշվետվությունը ներառում է բաժնային արժեթղթերի ռիսկ պարունակող գործիքների վերաբերյալ տեղեկությունները:

98. Թիվ 14 հաշվետվությունում լրացվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ բաժնային արժեթղթերի ընդհանուր շուկայական արժեքը՝ ըստ երկար և կարճ դիրքերի: Ընդ որում, թիվ 14 հաշվետվությունը լրացվում է միայն առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթերի համար:

99. Թիվ 14 հաշվետվության համաձայն

- 1) բաժնային արժեթղթերի *երկար դիրք* է համարվում այն դիրքը, որն արտահայտում է իրավունք կամ պարտավորություն՝ ստանալու բաժնային արժեթղթեր, ինչպես նաև հաշվետու անձին պատկանող բաժնային արժեթղթեր:
- 2) բաժնային արժեթղթերի *կարճ դիրք* է համարվում այն դիրքը, որն արտահայտում է իրավունք կամ պարտավորություն՝ փոխանցել բաժնային արժեթղթեր:

100. Թիվ 14 հաշվետվության համաձայն բաժնային արժեթղթերի ռիսկ պարունակող գործիքներ են համարվում բաժնային արժեթղթերը, ընդ որում՝

- 7)՝ ֆորվարդ, ֆյուչերս և օպցիոն այն գործարքները, որոնց հիմքում ընկած են բաժնային արժեթղթերի առքի (վաճառքի) գործարքներ, սույն հաշվետվությունում ներկայացվում են ըստ դրանց հիմքում ընկած բաժնային արժեթղթերի երկար (կարճ) դիրքի;
- 8)՝ ռեպո գործառնությունները, արժեթղթերի ասպահովվածությամբ

ներգրավման (տրամադրման) գործարքներ, սույն հաշվետվությունում ներկայացվում են ըստ այս գործառնությունների հիմքում ընկած բաժնային արժեթղթերի երկար (կարճ) դիրքի:

9) արժեթղթերի երաշխավորված տեղաբաշխման պարտավորությունները, որոնք նախատեսում են բաժնային արժեթղթերի առքի (վաճառքի) պարտավորություն, սույն հաշվետվությունում ներկայացվում են ըստ դրանց հիմքում ընկած բաժնային արժեթղթերի երկար (կարճ) դիրքի:

101. Թիվ 14 հաշվետվության համաձայն բաժնային արժեթղթերի ռիսկ պարունակող գործարքների շուկայական արժեքը որոշվում է հետևյալ կերպ.

1) այն բաժնային արժեթղթերի համար, որոնցով կարգավորվող շուկայում իրականացվել է գործարք առավելագույնը 10 աշխատանքային օր առաջ, սակայն ոչ ավելի շուտ, քան տվյալ գործարքի կնքման օրը, որպես շուկայական արժեք ընդունվում է կարգավորվող շուկայում հաստատված վերջին գինը,

2) այն բաժնային արժեթղթերի համար, որոնք չեն համապատասխանում սույն կետի 1-ին ենթակետին, և որոնց համար առկա է հաշվեկշռային արժեք, որպես շուկայական արժեք ընդունվում է հաշվեկշռային արժեքը: Այն բաժնային արժեթղթերի համար, որոնք չունեն հաշվեկշռային արժեք, որպես շուկայական արժեք ընդունվում է տվյալ գործարքի հիմքում ընկած գինը,

3) արժեթղթերի երաշխավորված տեղաբաշխման պարտավորությունների համար որպես շուկայական արժեք ընդունվում է բաժնային արժեթղթերի գնման (վաճառքի) համար նախօրոք սահմանված գինը, վերջինիս որոշման ամենաթիվնորային պարագայում՝ բաժնային արժեթղթերի անվանական արժեքը:

102. Այն դեպքում, երբ հաշվետու անձի մոտ առկա է միևնույն բողարկողի բաժնային արժեթղթերի գծով և՛ երկար, և՛ կարճ դիրք, այդ դիրքերը գտվում են (երկար և կարճ դիրքերի տարբերություն) և այդ բաժնային արժեթղթերի դիրքը, կախված գուտ դիրքի նշանից, ներառվում է երկար (դրական գուտ դիրքի դեպքում) կամ կարճ (բացասական) դիրքերի մեջ:

ԳԼՈՒԽ 15. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՎ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ԿՈՆՑԵՆՏՐԱՑԻԱՅԻ ՌԻՍԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 15 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

103. Թիվ 15 հաշվետվությունը բաղկացած է 2 աղյուսակից՝ բոլոր խոշոր գործարքների հիմքում ընկած արժեթղթերի կոնցենտրացիայի ռիսկի վերաբերյալ և առաջին 5 ամենախոշոր գործարքների հիմքում ընկած արժեթղթերի կոնցենտրացիայի ռիսկի վերաբերյալ աղյուսակներին: Ընդ որում, թիվ 15 հաշվետվությունը լրացվում է միայն առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի համար:

104. Թիվ 15 հաշվետվությունում ներառվում են հաշվետու անձի կողմից կնքված խոշոր գործարքները: *Խոշոր գործարք* է համարվում հաշվետու անձի ընթացքում հաշվետու անձի կողմից կնքված միևնույն անձի (գործընկերոջ) հետ արժեթղթերով այն գործարքները, որոնց արժեքը օրական կտրվածքով գերազանցում է հաշվետու անձի ընդհանուր նորմատիվային միջին ամսական կապիտալի 5%-ը: Խոշոր գործարքները սույն հաշվետվությունում ներառվում են միջին օրական հաշվարկով՝ հետևյալ կերպ. հաշվետու անձի յուրաքանչյուր օր հաշվարկվում են

հիմքում ընկած արժեթղթերի և դրամական միջոցների գծով երկար դիրքերը (որոնք գերազանցում են հաշվետու ամսի ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի միջին ամսական մեծության 5% ը), դրանք գումարվում են և հարաբերվում հաշվետու ամսվա օրացուցային օրերի քվին: Օրական հաշվարկի մեջ արժեթղթերը ներառվում են տվյալ օրվա շուկայական արժեքով:

105. Թիվ 15 հաշվետվության համաձայն

1) արժեթղթերի (դրամական միջոցների) *երկար դիրք* է համարվում իրավունքը կամ պարտավորությունը՝ ստանալ արժեթղթեր (դրամական միջոցներ),

2) արժեթղթերի (դրամական միջոցների) *կարճ դիրք* է համարվում իրավունքը կամ պարտավորությունը՝ փոխանցել արժեթղթեր (դրամական միջոցներ):

106. Թիվ 15 հաշվետվությունում գործարքները դասակարգվում են ըստ գործարքի հիմքում ընկած արժեթղթերի՝ բաժնային և պարտքային արժեթղթերի, ինչպես նաև ըստ գործարքների ժամկետայնության՝ «մինչև 10 օր» և «10 օր և ավելի»: Ընդ որում, որպես գործարքի ժամկետայնություն ընդունվում է յուրաքանչյուր հաշվարկվող օրվա դրությամբ՝ մինչև գործարքի մարումը մնացած օրերի քանակը:

107. Սույն հաշվետվական ձևի ներքո կոնցենտրացիայի ռիսկի հաշվարկի մեջ ներառվում են հետևյալ գործարքները.

1) *ռեպո* և *հակադարձ ռեպո* գործարքները, ընդ որում՝

ա. *ռեպո* գործարքի դեպքում հետգնման ենթակա արժեթղթերը համարվում են արժեթղթերի երկար դիրք, իսկ *հակադարձ ռեպո* գործարքի դեպքում հետ վաճառքի ենթակա արժեթղթերը համարվում են արժեթղթերի կարճ դիրք,

բ. *հակադարձ ռեպո* գործարքի դեպքում ստացման ենթակա դրամական միջոցները համարվում են դրամական միջոցների երկար դիրք, իսկ *ռեպո* գործարքի դեպքում տրամադրման ենթակա դրամական միջոցները համարվում են դրամական միջոցների կարճ դիրք,

2) արժեթղթերի *սպահովվածություն* վարկավորման գործառնությունները, ընդ որում՝

ա. արժեթղթերը՝ որպես *սպահովվածություն* տրամադրելը, համարվում է արժեթղթերի երկար դիրք, իսկ որպես *սպահովվածություն* ստանալը՝ արժեթղթերի կարճ դիրք,

բ. վարկ տրամադրելը համարվում է դրամական միջոցների երկար դիրք, իսկ վարկ ստանալը՝ դրամական միջոցների կարճ դիրք,

3) արժեթղթերի երաշխավորված տեղաբաշխման շրջանակներում ձեռքբերվող արժեթղթերը (երկար դիրք), ընդ որում՝ նշված արժեթղթերի ծավալը գտվում է արժեթղթերի երաշխավորված ենթատեղաբաշխման շրջանակներում երրորդ անձանց կողմից ձեռքբերվող արժեթղթերի ծավալով,

4) *Ֆյուչերս*, *ֆորվարդ* և *օպցիոն* գործարքները, ընդ որում՝

ա. արժեթղթերի ձեռքբերման պարտավորությունը (իրավունքը) համարվում է արժեթղթերի երկար դիրք, իսկ արժեթղթերի տրամադրման պարտավորությունը (իրավունքը)՝ արժեթղթերի կարճ դիրք,

բ. ստացման ենթակա դրամական միջոցները համարվում են դրամական միջոցների երկար դիրք, իսկ տրամադրման ենթակա դրամական միջոցները՝ դրամական միջոցների կարճ դիրք,

5) արժեթղթերով այլ գործարքներ, որոնց դեպքում առկա է արժեթղթերի ձեռքբերման (ստացման) իրավունք կամ պարտավորություն (արժեթղթերի երկար դիրք կամ դրամական միջոցների կարճ դիրք), և (կամ)՝ արժեթղթերի տրամադրման (փոխանցման) իրավունք/պարտավորություն (արժեթղթերի կարճ

գործարքները, որոնց գծով արժեքորների ստացման/տրամադրման իրավունքի/պարտավորության կատարման ժամկետը գերազանցում է 2 օրացուցային օրը:

108. Սույն հաշվետվության մեջ չեն ներառվում այն գործարքները, որոնց դեպքում որպես գործարքի մյուս կողմ հանդես է գալիս:

- 1) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը և Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը;
- 2) այն երկրների կառավարություններն ու կենտրոնական բանկերը, որոնք ունեն ԲԲԲ /Բաս3 և բարձր վարկանիշ;
- 3) այն ֆինանսական կազմակերպությունները, որոնք ունեն ԲԲԲ /Բաս3 և բարձր վարկանիշ;
- 4) Արժույթի միջազգային հիմնադրամը, Համաշխարհային բանկը, Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունը, Եվրոպական կենտրոնական բանկը, Եվրոպական վերակառուցման և զարգացման բանկը;
- 5) Կենտրոնական բանկի խորհրդի համաձայնությամբ՝ այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններ:

109. Ըստ Թիվ 15 հաշվետվության՝ գործողության մեջ գտնվող գործարքների հիմքում ընկած պարտքային կամ բաժնային արժեքորների շուկայական արժեքը որոշվում է համաձայն համապատասխանաբար սույն կանոնակարգի 95-րդ կետի 1-ին ենթակետի կամ 101-րդ կետի պահանջների:

110. Այն դեպքում, երբ միևնույն անձի նկատմամբ առկա է միևնույն արժեքորով (և/կամ միևնույն բաղադրիչներով արժեքորներով) և նույն պայմաններով գործարքների գծով արժեքորների և՛ կարճ, և՛ երկար դիրքեր, ապա այդ դիրքերը գտվում են (երկար դիրքից հանած կարճ դիրք) և վերցվում են դրական գուտ դիրքը: Բացասական գուտ դիրքի դեպքում գործարքի գուտ դիրքը ընդունվում է հավասար 0-ի:

111. Այն դեպքում, երբ միևնույն անձի նկատմամբ առկա է նույն պայմաններով գործարքների գծով դրամական միջոցների և՛ կարճ, և՛ երկար դիրքեր, ապա այդ դիրքերը գտվում են (երկար դիրքից հանած կարճ դիրք) և վերցվում են դրական գուտ դիրքը: Բացասական գուտ դիրքի դեպքում գործարքի գուտ դիրքը ընդունվում է հավասար 0-ի:

112. Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի միջին ամսական մեծության 5% ի որոշման ժամանակ միևնույն անձի նկատմամբ մի քանի երկար դիրքերով գործարքների առկայության դեպքում այդ գործարքները գումարվում են (յուրաքանչյուր օրվա համար առանձին-առանձին), և եթե ընդհանուր գումարը գերազանցում է ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի միջին ամսական մեծության 5% ը, ապա սույն հաշվետվական ձևում այդ գործարքները ներառվում են՝ յուրաքանչյուր գործարքը ներկայացնելով համապատասխան մասում (եթե, օրինակ, մեկ անձի հետ կնքված ընդհանուր ծավալով ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի միջին ամսական մեծության 5% ը գերազանցող երկու գործարքներից մեկը պարտատոմսերով գործարք է՝ մինչև 10 օր ժամկետայնությամբ, իսկ մյուսը՝ բաժնետոմսերով՝ 10 օրից ավել ժամկետայնությամբ, ապա առաջին գործարքը ներառվում է «պարտքային արժեքորներ՝ մինչև 10 օր ժամկետայնությամբ» մասում, իսկ երկրորդը՝ «բաժնային արժեքորներ՝ 10 օր և ավելի ժամկետայնությամբ» մասում):

113. Անհուսալի (դուրս գրված) ակտիվները արժեքորներով գործարքների կոնցենտրացիայի ռիսկի մեջ չեն հաշվարկվում:

114. Հաշվետվության 1-ին աղյուսակում լրացվում է 103-րդ կետի համաձայն հաշվարկվող բոլոր խոշոր գործարքների ծավալը:

115. Հաշվետվության 2-րդ աղյուսակում լրացվում են 103-րդ կետի համաձայն հաշվարկվող 5 *ամենախոշոր* գործարքների ծավալը՝ ըստ նվազման կարգի:

ԳԼՈՒԽ 16. ԳՈՐԾՆԿԵՐՈՋ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՈՒՍԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 16 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

116. Թիվ 16 հաշվետվությունը բարկացած է մեկ աղյուսակից՝ գործընկերոջ վարկային ռիսկի վերաբերյալ:

117. Թիվ 16 հաշվետվությունը լրացվում է միայն առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի համար:

118. Սույն հաշվետվությունում ներառվում են հաշվետու ամսի կողմից կնքված գործընկերոջ վարկային ռիսկ պարունակող գործարքների վերաբերյալ սույն գլխով սահմանված տեղեկությունները: Գործընկերոջ վարկային ռիսկ պարունակող են համարվում հաշվետու ամսվա ընթացքում հաշվետու ամսի կողմից կնքված և գործողության մեջ գտնվող արժեթղթերով այն գործարքները՝ հաշվարկված *միջին օրական հաշվարկով*, որոնց դեպքում առկա է գործընկերոջ կողմից պարտավորությունների չկատարման ռիսկ:

119. *Միջին օրական հաշվարկը* կատարվում է հետևյալ կերպ. ամսվա յուրաքանչյուր օրվա համար հաշվարկվում է գործընկերոջ վարկային ռիսկ պարունակող բոլոր գործարքների՝ սույն կանոնակարգի 120-րդ կետի համաձայն հաշվարկված արժեքների հանրագումարը՝ յուրաքանչյուր գործարք նախօրոք կշռելով համապատասխան գործընկերոջ ռիսկի կշռով ըստ ՀԱՎԵԼՎԱԾ 19-ի, այնուհետև այդ օրական մեծությունները գումարվում են (ըստ սույն կանոնակարգի 120-րդ կետի համաձայն սահմանված գործարքների տեսակների) և հարաբերվում հաշվետու ամսվա օրացուցային օրերի թվին: Ընդ որում, միջին օրական հաշվարկի մեջ արժեթղթերը ներառվում են հաշվարկվող յուրաքանչյուր օրվա դրությամբ արժեթղթի *շուկայական արժեքով* (*շուկայական արժեքը* որոշվում է համաձայն համապատասխանաբար սույն կանոնակարգի 95-րդ կետի 1-ին ենթակետի և 101-րդ կետի համաձայն):

120. Թիվ 16 հաշվետվության ներքո գործընկերոջ վարկային ռիսկի հաշվարկի մեջ ներառվում են հետևյալ գործարքները.

1) **Ազատ առաքման գործարքները.** Թիվ 16 հաշվետվության համաձայն ազատ առաքման գործարքներ են համարվում այն գործարքները, որոնց դեպքում արժեթղթերի ստացման (տրամադրման) և (կամ) արժեթղթերի դիմաց դրամական միջոցների տրամադրման (ստացման) ժամկետների միջև տարբերությունը 1 և ավելի օր է: Այն գործարքները, որոնց դեպքում արժեթղթերը առաքվել են նախքան դրանց դիմաց վճարում ստանալը, հաշվետվության մեջ ներառվում են ստացվելիք դրամական միջոցների արժեքի մասով: Այն գործարքները, որոնց դեպքում վճարումը կատարվել է նախքան արժեթղթերի առաքումը, հաշվետվության մեջ ներառվում են ձեռքբերվող արժեթղթերի շուկայական արժեքի մասով:

Սույն հաշվետվությունում «ազատ առաքում» տեսակի գործարքները ներառվում են համապատասխան գործընկերոջ ռիսկի կշռով կշռելուց հետո:

2) **Ռեպո գործարքներ, արժեթղթերի սպահովվածությամբ ներգրավված**

վարկեր. այս գործարքները սույն հաշվետվությունում ներառվում են որպես տրամադրված արժեթղթերի շուկայական արժեքի և ստացված դրամական միջոցների արժեքի *դրական* տարբերություն: Արժեթղթերի և դրամական միջոցների արժեքների բացասական մեծության դեպքում գործարքի արժեքն ընդունվում է հավասար 0-ի:

Սույն ենթակետում ներկայացված եղանակով հաշվարկված գործարքները սույն հաշվետվությունում ներառվում են՝ համապատասխան գործընկերոջ ռիսկի կշռով կշռելուց հետո:

3) Հակադարձ ռեպո գործարքներ, արժեթղթերի ասպահովվածությանը տրամադրված վարկեր. այս գործարքները սույն հաշվետվությունում ներառվում են որպես տրամադրված դրամական միջոցների արժեքի և ստացված արժեթղթերի շուկայական արժեքի *դրական* տարբերություն: Գրամական միջոցների և արժեթղթերի արժեքների բացասական մեծության դեպքում, գործարքի արժեքն ընդունվում է հավասար 0-ի:

Սույն կետում ներկայացված եղանակով հաշվարկված գործարքները սույն հաշվետվությունում ներառվում են՝ համապատասխան գործընկերոջ ռիսկի կշռով կշռելուց հետո:

4) Չկարգավորվող շուկայի ածանցյալներ. սույն կետում ներառվում են չկարգավորվող շուկայում կնքված այն ֆորվարդներն ու օպցիոնները, որոնց հիմքում ընկած է արժեթղթերի առքի (վաճառքի) իրավունք (պարտավորություն): Սույն կետում նշված գործարքները սույն հաշվետվությունում ներառվում են:

ա. արժեթղթերի առքի դեպքում՝ ձեռքբերվող արժեթղթերի շուկայական արժեքի և տրամադրվող դրամական միջոցների արժեքի *դրական* տարբերություն: Արժեթղթերի և դրամական միջոցների արժեքների բացասական մեծության դեպքում գործարքի արժեքն ընդունվում է հավասար 0-ի:

բ. արժեթղթերի վաճառքի դեպքում՝ ստացվող դրամական միջոցների արժեքի և տրամադրվող արժեթղթերի շուկայական արժեքի *դրական* տարբերություն: Գրամական միջոցների և արժեթղթերի արժեքների բացասական մեծության դեպքում գործարքի արժեքն ընդունվում է հավասար 0-ի:

5) Այլ գործարքներ. սույն ենթակետում ներառվում են առևտրական նպատակներով և (կամ) վաճառքի համար մատչելի պահվող արժեթղթերով այն գործարքները, որոնք սահմանված չեն սույն կետի 1)-4) թղ ենթակետերով, սակայն պարունակում են գործընկերոջ կողմից պարտավորությունների չկատարման ռիսկ:

ԳԼՈՒԽ 17. ԹՈՂԱՐԿՈՂՆԵՐԻ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐԵՐԻ ՌԵՏՍՐԻ ՎԱՐՍԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 17 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

126. Թիվ 17 հաշվետվությունում լրացվում են այն թողարկողների արժեթղթերի սեփականատերերի վերաբերյալ տեղեկությունները, որոնց ռեեստրը վարում է հաշվետու ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձը: Սույն հաշվետվության համաձայն տեղեկությունները լրացվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի (հաշվետու եռամսյակի) վերջի դրությամբ: Թիվ 17 հաշվետվության սյունակները լրացվում են հետևյալ կանոններին համապատասխան.

1) «Թողարկողի ֆիրմային անվանումը, գտնվելու վայրը» սյունակում նշվում

են թողարկողի ֆիրմային անվանումը (ֆիզիկական անձի դեպքում՝ անունը, ազգանունը, հայրանունը), գտնվելու վայրը (բնակության վայրը): Սույն սյունակը լրացվում է արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագրի բացակայության դեպքում: Սույն սյունակը օտարերկրյա արժեթղթերի համար պարտադիր լրացման ենթակա է՝ անկախ այն հանգամանքից արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրն առկա է, թե ոչ:

2) **«Արժեթղթի դասը»** սյունակում նշվում է «բաժնային» կամ «ոչ բաժնային»:

3) **«Թողարկողի տվյալ դասի տեղաբաշխված արժեթղթերի քանակը»** սյունակում նշվում է թողարկողի կողմից տվյալ դասի տեղաբաշխված արժեթղթերի քանակը՝ հատերով: Սույն սյունակը ծավալային արժեթղթերի համար չի լրացվում:

4) **«Թողարկողի տվյալ դասի տեղաբաշխված արժեթղթերի անվանական արժեքը»** սյունակում նշվում է թողարկողի կողմից տվյալ դասի տեղաբաշխված արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը: Սույն սյունակը լրացվում է միայն ծավալային արժեթղթերի համար՝ հազար դրամներով:

ԳԼՈՒԽ 18. ՊԱՀԱՌՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐՑՎԱԾ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 18 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

127. Թիվ 18 հաշվետվությունում լրացվում է ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից պահառության վերցված պետական արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի (հաշվետու շաբաթվա) վերջի դրությամբ: Ընդ որում՝ սույն հաշվետվությունը լրացվում է հազար դրամներով:

128. Թիվ 18 հաշվետվության սյունակները լրացվում են հետևյալ լրացման հրահանգին համապատասխան.

1) **«Արժեթղթի սեփականատեր հանդիսացող սուբյեկտը»** սյունակում լրացվում է «ռեզիդենտ իրավաբանական անձ», «ռեզիդենտ ֆիզիկական անձ», «ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձ» կամ «ռեզիդենտ ֆիզիկական անձ»:

2) **«Արժեթղթի դասը»** սյունակում նշվում է «բաժնային» կամ «ոչ բաժնային»: Արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագրի (թողարկման պետական գրանցման համարի) առկայության դեպքում սույն սյունակը չի լրացվում: Սույն սյունակը օտարերկրյա արժեթղթերի համար պարտադիր լրացման ենթակա է՝ անկախ այն հանգամանքից արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրն առկա է, թե ոչ:

3) **«Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը»** սյունակում նշվում է արժեթղթի կոդը, մասնավորապես՝ Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսերի համար նշվում է թողարկման պետական գրանցման համարը: Օտարերկրյա արժեթղթերի դեպքում նշվում է օտարերկրյա իրավասու մարմնի կողմից արժեթղթին շնորհված տարբերակիչ ծածկագիրը (հայտնի լինելու դեպքում):

4) **«Թողարկողի ֆիրմային անվանումը գտնվելու վայրը»** սյունակում նշվում է թողարկողի ֆիրմային անվանումը գտնվելու վայրը՝ թողարկման պետական գրանցման համարի (արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագրի) բացակայության դեպքում: Սույն սյունակը օտարերկրյա արժեթղթերի համար պարտադիր լրացման ենթակա է անկախ այն հանգամանքից արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրն առկա է, թե ոչ:

5) **«անվանական արժեքը»** ենթասյունակում լրացվում է ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի կողմից պահառության վերցված ծավալային արժեթղթերի անվանական արժեքը: Պահառության վերցված արժեթղթերի անվանական արժեքի վերաբերյալ տեղեկությունների բացակայության դեպքում սույն ենթասյունակը չի լրացվում:

6) **«գրավադրման հիմքով արգելադրված արժեթղթերի անվանական արժեքը»**

- 7) **«կալանված և (կամ) արգելանք դրված արժեթղթերի անվանական արժեքը»** ենթասյունակում լրացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ այն արժեթղթերի անվանական արժեքը, որոնց վրա Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված իրավասու մարմինների և (կամ) պաշտոնատար անձանց (քրեական հետապնդում իրականացնող մարմինների, դատարանի, հարկադիր կատարողի և այլնի) որոշմամբ դրվել է կալանք և (կամ) արգելանք: Պահառության վերցված արժեթղթերի անվանական արժեքի վերաբերյալ տեղեկությունների բացակայության դեպքում սույն ենթասյունակը չի լրացվում:

ՔԼՈՒԽ 19. ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԻ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱԿԱՐԳԻ ՀԱՇՏԱՐԱՐԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻ ՕԳՏԻՆ ՎՃԱՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՎՃԱՐՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԻՎ 19 ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

129. Թիվ 19 հաշվետվությունը բաղկացած է երկու աղյուսակից: Առաջին աղյուսակում արտացոլվում է հաշվետու ժամանակաշրջանում ներդրումային ընկերության կողմից վճարված և վճարման ենթակա հերթական տարեկան պետական տուրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն: Հաշվետվությանը կից Կենտրոնական բանկ են ներկայացվում հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում վճարված հերթական տարեկան պետական տուրքի, ինչպես նաև, դրա վճարումն ուշացնելու համար վճարված տույժի (առկայության դեպքում) վճարումը հավաստող փաստաթղթերի (պետական տուրքի անդորրագիր, վճարման հանձնարարական և այլն) սքան արված տարբերակները:

Սույն կետի իմաստով՝ հաշվետվության ներկայացման հաշվետու ժամանակաշրջան է համարվում լիցենզիայի տրամադրման օրվանից մինչև յուրաքանչյուր հաջորդ տարվա նույն օրն ընկած ժամանակահատվածը:

130. Թիվ 19 հաշվետվության 1-ին աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ կանոններին համապատասխան.

- 1) **«Լիցենզիայի տրամադրման ամսաթիվը»** սյունակում նշվում է ներդրումային ծառայությունների մատուցման համար Կենտրոնական բանկի կողմից լիցենզիայի տրամադրման ամսաթիվը:
- 2) **«Վճարված պետական տուրքի գումարը»** սյունակում նշվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում հերթական տարեկան պետական տուրքի գծով վճարված գումարը (առանց տույժերի գումարի):
Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում ներդրումային ընկերության կողմից կատարված առանձին վճարումները արտացոլվում են առանձին տողերով, բացառությամբ նույն օրվա ընթացքում նույն ժամանակաշրջանի համար կատարված մեկից ավելի վճարումների, որոնք նշված սյունակում լրացվում են մեկ թվով:
- 3) **«Ժամկետանց օրերի համար վճարված տույժի չափը»** սյունակում լրացվում է հերթական տարեկան պետական տուրքի վճարումը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետներում ամբողջությամբ կամ մասնակի չկատարելու համար հաշվետու ժամանակաշրջանում վճարված տույժի չափը:
Հաշվետու ժամանակաշրջանում ներդրումային ընկերության կողմից տույժերի գծով կատարված առանձին վճարումները արտացոլվում են առանձին տողերով՝ յուրաքանչյուր վճարված տույժի համար լրացնելով միայն «Վճարման ամսաթիվը», «Հաշվի համարը» և «Ժամկետանց պարտավորության ամբողջ գումարը» սյունակները,

բացառությամբ նույն օրվա ընթացքում կատարված մեկից ավելի վճարումների, որոնք նշված սյունակում լրացվում են մեկ թվով:

4) **«Վճարման ամսաթիվը»** սյունակում նշվում է հաշվետու ժամանակաշրջանում վճարված պետական տուրքի կամ տույժերի վճարման ամսաթիվը: Այն դեպքում, երբ պետական տուրքի և տույժերի վճարման ամսաթիվերը համընկնում են, այդ գումարները լրացվում են նույն տողի վրա, հակառակ դեպքում լրացվում են առանձին տողերով՝ յուրաքանչյուր վճարված գումարի համար նշելով համապատասխան վճարման ամսաթիվը:

5) **«Ժամանակաշրջանը»** սյունակում նշվում են այն ժամանակաշրջանի սկզբի ամսաթիվը և վերջի ամսաթիվը, որի համար վճարվել է «Վճարված պետական տուրքի գումարը» սյունակում նշված գումարը: Օրինակ, եթե ներդրումային ծառայությունների մատուցման լիցենզիան ստացվել է 11/08/2003թ. և ներդրումային ընկերությունը կատարել է հերթական տարեկան պետական տուրքի վճարում 01/07/2008թ.՝ հաջորդ տարվա համար, ապա «Ժամանակաշրջանը» սյունակի «սկիզբ» մասում կնշվի 11/08/2008թ., իսկ «վերջ» մասում՝ 11/08/2009թ.:

Այն դեպքում, երբ ներդրումային ընկերությունը մեկ վճարումով իրականացնում է պետական տուրքի վճարում տարբեր ժամանակաշրջանների համար, ապա դրանք արտացոլվում են առանձին տողերով՝ վճարված գումարի յուրաքանչյուր մասի համար լրացնելով վճարման համապատասխան ժամանակաշրջանը:

6) **«Հաշվի համարը»** սյունակում լրացվում է Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի համապատասխան հաշվի համարը, որին կատարվել է «Վճարված պետական տուրքի գումարը» և (կամ) «Ժամկետանց օրերի համար վճարված տույժի չափը» սյունակում նշված գումարների վճարումը:

7) **«Ժամկետանց պարտավորության ամբողջ գումարը»** սյունակում լրացվում է «Վճարման ամսաթիվը» սյունակում նշված օրվա վերջի դրությամբ տարեկան պետական տուրքի գծով վճարման ենթակա գումարի ժամկետանց մասի և վճարման ենթակա տույժերի չափը: «Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ» տողը լրացվում է միայն «Ժամկետանց պարտավորության ամբողջ գումարը» սյունակի համար, որտեղ նշվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ պետական տուրքի գումարի ժամկետանց մասի և վճարման ենթակա տույժերի հանրագումարը:

131. Թիվ 19 հաշվետվության 2-րդ աղյուսակում արտացոլվում է հաշվետու ժամանակաշրջանում Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակին վճարված և վճարման ենթակա պարտադիր վճարների վերաբերյալ տեղեկատվություն:

132. Թիվ 19 հաշվետվության 2-րդ աղյուսակի սյունակները լրացվում են հետևյալ կանոններին համապատասխան.

1. **«Վճարման ենթակա պարտադիր վճարի չափը»** սյունակում լրացվում է Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակին «Ժամանակաշրջանը» սյունակում նշված եռամսյակի համար Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պարտադիր վճարի այն մասը, որը չի վճարվել «Վճարման ամսաթիվը» սյունակում նշված օրվա դրությամբ:

2. **«Վճարված պարտադիր վճարի չափը»** սյունակում լրացվում են հաշվետու ժամանակաշրջանում ներդրումային ընկերության կողմից վճարված պարտադիր վճարները (առանց տոկոսագումարների):

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում ներդրումային ընկերության կողմից կատարված առանձին վճարումները արտացոլվում են առանձին տողերով,

բացառությամբ նույն օրվա ընթացքում նույն ժամանակաշրջանի համար կատարված մեկից ավելի վճարումների, որոնք նշված սյունակում լրացվում են մեկ թվով:

3. **«Ժամանակաշրջանը»** սյունակում նշվում է տարվա այն եռամսյակը, որի համար վճարվել է «Վճարված պարտադիր վճարի չափը» սյունակում նշված գումարը: Սույն կետի իմաստով եռամսյակը նշվում է հետևյալ ֆորմատով՝ եռամսյակ/տարի (օրինակ՝ 2/2009):

Այն դեպքում, երբ ներդրումային ընկերությունը մեկ վճարումով իրականացնում է պարտադիր վճարների մուծում տարբեր ժամանակաշրջանների (եռամսյակների) համար, ապա դրանք պետք է արտացոլել առանձին տողերով՝ վճարված պարտադիր վճարի յուրաքանչյուր մասի համար լրացնելով վճարման համապատասխան ժամանակաշրջանը:

4. **«Վճարման ամսաթիվը»** սյունակում նշվում է հաշվետու ժամանակաշրջանում վճարված պարտադիր վճարների կամ տոկոսագումարների վճարման ամսաթիվը: Այն դեպքում, երբ պարտադիր վճարների և տոկոսագումարների վճարման ամսաթիվերը համընկնում են, ապա այդ գումարները լրացվում են նույն տողի վրա, հակառակ դեպքում՝ լրացվում են առանձին տողերով՝ յուրաքանչյուր վճարված գումարի համար նշելով համապատասխան վճարման ամսաթիվը:

5. **«Ժամկետանց օրերի համար հաշվեգրված տոկոսագումարների չափը»** սյունակում նշվում է «Վճարման ամսաթիվը» սյունակում նշված օրվա սկզբի դրությամբ՝ ժամկետանց օրերի համար Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն հաշվեգրված և չվճարված տոկոսագումարների չափը (առկայության դեպքում):

Այն դեպքում, երբ «Վճարման ամսաթիվը» սյունակում առկա է նույն ամսաթիվն ունեցող մեկից ավելի տողեր, ապա «Ժամկետանց օրերի համար հաշվեգրված տոկոսագումարների չափը», «Ժամկետանց օրերի համար վճարված տոկոսագումարների չափը» և «Ժամկետանց պարտավորության ամբողջ գումարը» սյունակները լրացվում են միայն վերջին տողի համար:

6. **«Ժամկետանց օրերի համար վճարված տոկոսագումարների չափը»** սյունակում լրացվում է ժամկետանց օրերի համար հաշվեգրված տոկոսագումարների՝ հաշվետու ժամանակաշրջանում վճարված չափը:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում ներդրումային ընկերության կողմից տոկոսագումարների գծով կատարված առանձին վճարումները արտացոլվում են առանձին տողերով (բացառությամբ նույն օրվա ընթացքում կատարված մեկից ավելի վճարումների, որոնք այս սյունակում լրացվում են մեկ թվով)՝ յուրաքանչյուր վճարված տոկոսագումարի համար լրացնելով միայն «Վճարման ամսաթիվը», «Ժամկետանց օրերի համար հաշվեգրված տոկոսագումարների չափը», «Հաշվի համարը» և «Ժամկետանց պարտավորության ամբողջ գումարը» սյունակները:

7. **«Հաշվի համարը»** սյունակում լրացվում է Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակի համապատասխան հաշվի համարը, որին կատարվել է «Վճարված պարտադիր վճարի չափը» և (կամ) «Ժամկետանց օրերի համար վճարված տոկոսագումարների չափը» սյունակում նշված գումարների վճարումը:

«Ժամկետանց պարտավորության ամբողջ գումարը» սյունակում լրացվում է «Վճարման ամսաթիվը» սյունակում նշված օրվա վերջի դրությամբ Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակին վճարման ենթակա պարտադիր վճարի ժամկետանց մասի և վճարման ենթակա տոկոսագումարների հանրագումարը: «Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ» տողը լրացվում է միայն «Ժամկետանց պարտավորության ամբողջ գումարը» սյունակի համար, որտեղ լրացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի

գրասենյակին վճարման ենթակա պարտադիր վճարի ժամկետանց մասի և վճարման ենթակա տոկոսագումարների չափը: